

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Vliv účetního výkaznictví dle IAS/IFRS na výsledky finanční analýzy

**Influence of financial reporting according to IAS/IFRS on results of
financial analysis**

Bc. Lucie Kožíšková

Plzeň 2019

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Lucie KOŽÍŠKOVÁ**
Osobní číslo: **K16N0005K**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Vliv účetního výkaznictví dle IAS/IFRS na výsledky finanční analýzy**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte účetní systém dle právních předpisů ČR a dle IAS/IFRS. Pojedejte o významu účetních dat při výpočtu ukazatelů finanční analýzy.
2. Proveďte deskripci způsobů oceňování dlouhodobých pohledávek a dlouhodobých závazků (včetně rezerv) ve finančním účetnictví dle právních předpisů ČR a IAS/IFRS, komparujte odlišnosti.
3. Kvantifikujte vliv odlišností na finanční situaci, výkonnost a vybrané ukazatele finanční analýzy.
4. Proveďte výzkum v oblasti využití současné hodnoty v účetních systémech vybraných evropských států.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah kvalifikační práce: **60 - 80**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **DVOŘÁKOVÁ, Dana.** *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS. Aktualiz. a rozš. vyd.* Brno: BizBooks, 2014. 327 s. ISBN 978-80-265-0149-7.
- **KUBÍČKOVÁ, Dana a JINDŘICHOVSKÁ, Irena.** *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy.* Vydání první. Praha: C.H.Beck, 2015. 342 s. ISBN 978-80-7400-538-1.
- **RŮČKOVÁ, Petra.** *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi.* 5. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. 152 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jana Hinke, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **23. října 2017**
Termín odevzdání diplomové práce: **23. dubna 2018**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 23. října 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Vliv účetního výkaznictví dle IAS/IFRS na výsledky finanční analýzy“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne

.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce, Ing. Janě Hinke, Ph.D., za, vstřícnost, ochotu, odbornou pomoc, cenné rady a připomínky, které vedly k vypracování této práce.

Dále bych chtěla vyjádřit poděkování své rodině a blízkým, kteří mi po celou dobu studia vycházeli vstříc a podporovali mě.

Obsah

Úvod.....	8
1. Cíl práce a metodika řešení.....	9
2. Charakteristika účetních systémů, funkce a význam finanční analýzy	11
2.1. Účetní systém dle právních předpisů ČR.....	11
2.1.1. Struktura účetního systému ČR	11
2.2. Účetní systém dle IAS/IFRS	19
2.2.1. Struktura IAS/IFRS.....	19
2.2.2. IFRS for SMEs.....	23
2.3. Finanční analýza.....	24
2.3.1. Význam a funkce finanční analýzy.....	24
2.3.2. Základní rozdělení ukazatelů finanční analýzy	25
2.3.3. Význam účetních dat při zpracování finanční analýzy	33
3. Dlouhodobé pohledávky a závazky	34
3.1.1. Dlouhodobé pohledávky a závazky dle právních předpisů ČR	34
3.1.2. Dlouhodobé pohledávky a závazky dle IAS/IFRS	35
3.1.3. Dlouhodobé pohledávky a závazky dle IFRS for SME	37
4. Komparace odlišností v oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků a vliv na finanční situaci a výkonnost podniků a vybrané ukazatele finanční analýzy	39
4.1. Oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků dle právních předpisů ČR ..	39
4.2. Oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků dle IAS/IFRS	43
4.3. Účetní závěrka společnosti XYZ dle českých účetních předpisů	47
4.3.1. Vybrané ukazatele finanční analýzy účetní závěrky sestavené dle ČÚP..	48
4.4. Účetní závěrka společnosti XYZ dle IAS/IFRS.....	53

4.4.1. Přecenění dlouhodobých pohledávek a závazků na současnou hodnotu..	53
4.4.2. Vybrané ukazatele finanční analýzy účetní závěrky sestavené dle IAS/IFRS	55
4.5. Porovnání výsledků finanční analýzy účetních závěrek dle ČÚP a IAS/IFRS	59
5. Výzkum v oblasti využití současné hodnoty	61
Závěr	67

Úvod

Svět již od pradávna prochází neustálým vývojem i se všemi jeho součástmi. Jednou z takových součástí je kromě dalších i hospodářství, ekonomika. Postupem času lidé začali mít potřebu zaznamenávat své obchody. Zpočátku se jednalo o naturální směnu produktů, později o směnu prostřednictvím peněz jako platebního prostředku. Na základě tohoto vývoje bylo nutné vynalézt systém záznamu informací, který by byl přehledný a umožňoval by evidenci obchodu. Z tohoto důvodu došlo ke vzniku účetnictví.

Spolu s všeobecným rozvojem je třeba držet krok právě i v oblasti účetnictví, neboť jsou jím poskytované informace základním východiskem pro hodnocení finanční stránky podnikání. Účetní pravidla jak mezinárodní, tak národní, prochází nepřetržitým procesem aktualizace, aby účetnictví postavené na jejich základě poskytovalo spolehlivé, pravdivé a věrné informace o účetní jednotce a její činnosti.

K hodnocení těchto informací byl postupně vyvinut rozsáhlý systém ukazatelů finanční analýzy. Jedná se o vzorce, které jako základ výpočtu přebírají informace z účetních závěrek a následkem různých početních operací (obvykle poměrových) vznikají číselné údaje, díky nimž je možno vyhodnotit finanční zdraví podniku.

Cíl práce a metodika řešení

Tato práce se zabývá problematikou účetního výkaznictví dle mezinárodně uznávaných standardů účetního výkaznictví IAS/IFRS a dle českých právních předpisů. V souvislosti s nařízením Evropské unie musí mnoho českých účetních jednotek vykazovat účetní závěrku dle pravidel IAS/IFRS a zároveň i dle českých právních předpisů, neboť ta představuje základ pro výpočet daně z příjmů. Tato povinnost komplikuje sestavování účetní závěrky o to více, vzhledem k míře, jakou jsou tyto dva různé účetní systémy odlišné.

Hlavním cílem této práce je pojednat o vlivu účetního výkaznictví dle IAS/IFRS na výsledky finanční analýzy.

Kromě tohoto hlavního cíle jsou stanoveny i cíle dílčí. Prvním dílčím cílem je charakteristika účetního systému podle právních předpisů České republiky a pojednání o významu účetních dat v souvislosti s výpočtem ukazatelů finanční analýzy. Druhým dílčím cílem je popis způsobů oceňování dlouhodobých pohledávek a dlouhodobých závazků ve finančním účetnictví vedeném dle právních předpisů České republiky a dle IAS/IFRS a porovnání odlišností. Třetím dílčím cílem je kvantifikace vlivu odlišností na finanční situaci, výkonnost a vybrané ukazatele finanční analýzy. Jako poslední dílčí cíl této práce je stanoven výzkum v oblasti využití současné hodnoty v účetních systémech vybraných evropských států.

Tato diplomová práce se skládá ze čtyř základních kapitol, které se dále člení na podkapitoly.

V rámci první kapitoly budou charakterizovány výše zmíněné dva účetní systémy a standard IFRS pro malé a střední podniky. Dále bude popsán význam a funkce finanční analýzy a základní rozdělení a charakteristika vybraných ukazatelů. Také bude pojednáno o významu účetních dat při zpracování finanční analýzy.

Druhá kapitola bude věnována dlouhodobým pohledávkám a závazkům. Bude zde popsáno, jak k těmto dvěma položkám a jejich oceňování přistupují české účetní předpisy, mezinárodní standardy IAS/IFRS a také standard IFRS pro malé a střední podniky.

Ve třetí kapitole budou porovnávány odlišnosti v oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků, které vyplynuly z předchozí kapitoly. V rámci této kapitoly budou uvedeny názorné příklady, na kterých jsou dobře patrné rozdíly v oceňování daných položek. Poté práce přejde k analýze účetní závěrky, které se budou věnovat dvě podkapitoly. Výsledky analýzy budou porovnány a odlišnosti budou kvantifikovány.

Poslední, čtvrtá kapitola této práce se bude věnovat výzkumu v oblasti využití současné hodnoty ve vybraných zemích. Pro tento účel byly zvoleny země bezprostředně sousedící s Českou republikou – Německo, Polsko, Slovensko a Rakousko.

V této práci bude z vědeckých metod využita především metoda rešerše, analýzy, deskripce a komparace.

Rešerše se použije pro vytvoření teoretického rámce této práce, tedy zejména pro první a druhou kapitolu. Literární rešerše bude vypracována na základě dostupných knižních a internetových pramenů v českém i cizích jazycích. V rámci prvních dvou kapitol bude také využita metoda deskripce. Třetí kapitola bude ve znamení metody komparace, neboť budou porovnávány odlišnosti. V této kapitole bude z velké části použita i metoda analýzy v souvislosti s výpočtem a hodnocením jednotlivých ukazatelů. V poslední kapitole bude proveden výzkum v kombinaci s rešerší a deskripcí.

1. Charakteristika účetních systémů, funkce a význam finanční analýzy

1.1. Účetní systém dle právních předpisů ČR

Účetní systém České republiky se řídí mnohem stručnějším právním rámcem ve srovnání s mezinárodními účetními systémy. Jednotlivé oblasti účetnictví nejsou řešeny tak podrobně, jak je řeší IAS/IFRS či US GAAP.

1.1.1. Struktura účetního systému ČR

Následující obrázek znázorňuje schéma základní právní struktury účetního systému České republiky.

Obrázek 1: Struktura účetního systému České republiky

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Základní a nejvyšší právní normou, zastřešující účetní systém České republiky, je zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, který definuje účetní jednotky, subjekty veřejného zájmu, kategorie účetních jednotek, stanovuje způsoby vedení účetnictví, předmět účetnictví, účetní období a pravidla pro změny účetního období, obecné povinnosti účetních jednotek při vedení účetnictví (např. rozsah a způsob sestavování účetní závěrky, směrná účtová osnova apod.), dále upravuje rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy, povinnost sestavování účetní závěrky dle mezinárodních účetních standardů, způsoby oceňování, inventarizaci majetku a závazků, úschovu účetních záznamů, zprávy o platbách orgánům správy členského státu Evropské unie

nebo třetí země, uvádění nefinančních informací a ustanovení společná, přechodná a závěrečná. (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, 2019)

Zákon o účetnictví obsahuje pouze obecná pravidla a platí pro všechny typy účetních jednotek. Podrobnější stupeň právní úpravy poskytují vyhlášky, které jsou rozdělené dle povahy účetní jednotky nebo určitého tématu:

- vyhláška č. 325/2015 Sb. pro účetní jednotky, které vedou jednoduché účetnictví,
- vyhláška č. 270/2010 Sb. o inventarizaci majetku a závazků,
- vyhláška č. 383/2009 Sb. o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech),
- vyhláška č. 504/2002 Sb. pro účetní jednotky účtující podvojně, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání,
- vyhláška č. 503/2002 Sb. pro zdravotní pojišťovny,
- vyhláška č. 502/2002 Sb. pro pojišťovny,
- vyhláška č. 501/2002 Sb. pro banky a jiné finanční instituce a
- vyhláška č. 500/2002 Sb. pro podnikatele. (mfcz.cz, 2019)

Tyto vyhlášky udávají podrobnější pokyny pro vedení účetnictví a sestavování účetních závěrek pro jednotlivé skupiny účetních jednotek. Vyhláška č. 500/2002 Sb. pro podnikatele například specifikuje obsah výkazů účetní závěrky, směrnou účtovou osnovu, účetní metody a stanovuje pravidla a metody pro sestavení konsolidované účetní závěrky.

Třetím stupněm legislativní úpravy účetnictví jsou české účetní standardy (ČÚS). Ty jsou opět rozděleny dle skupin účetních jednotek, účtujících podle vyhlášek 500–504/2002 Sb. Pro každou skupinu tedy platí jiný soubor českých účetních standardů. Standardy jsou nejpodrobnější legislativní normou v oblasti českého účetnictví a řeší konkrétní metody a postupy v účetní praxi. Pro podnikatele platí standardy uvedené v následující tabulce.

Tabulka 1: České účetní standardy

ČÚS	Název standardu
001	Účty a zásady účtování na účtech
002	Otevírání a uzavírání účetních knih
003	Odložená daň
004	Rezervy
005	Opravné položky
006	Kursově rozdíly
007	Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků
008	Operace s cennými papíry a podíly
009	Deriváty
011	Operace s obchodním závodem
012	Změny vlastního kapitálu
013	Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
014	Dlouhodobý finanční majetek
015	Zásoby
016	Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry
017	Zúčtovací vztahy
018	Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
019	Náklady a výnosy
020	Konsolidovaná účetní závěrka
021	Některé postupy v účetnictví při vyrovnání, nuceném vyrovnání, konkursu a likvidaci
022	Inventarizace majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby
023	Přehled o peněžních tocích

Zdroj: vlastní zpracování dle ČÚS, 2019

Oblast použití mezinárodních účetních standardů při sestavování účetní závěrky navíc podléhá Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 Sb. a Nařízení komise (ES) č. 1126/2008 ze dne 3. listopadu 2008. (mfcr.cz, 2019)

Orgány zodpovědné za účetní legislativu a vývoj účetního systému v ČR

Nejdůležitějším orgánem v procesu tvorby účetní legislativy a vývoje účetního systému v ČR je Ministerstvo financí České republiky. Kromě účetnictví má na starosti také audit, daňové poradenství, finanční hospodaření, finanční kontrolu a mnoho dalších činností. Ministerstvo je rozděleno na několik sekcí dle oblasti působnosti a účetnictví patří pod sekci 04 – Finanční řízení a audit, odbor 28 – Regulace a metodika účetnictví. Tento odbor je zodpovědný za plánování vývoje účetnictví v dlouhodobém horizontu. Vydává České účetní standardy, je iniciátorem změn, komentuje návrhy jiných předpisů souvisejících s účetnictvím. Mimo jiné také zabezpečuje harmonizaci s mezinárodními účetními standardy a právními předpisy Evropské unie. (mfcr.cz, 2019)

Významným subjektem v oblasti účetní legislativy a vývoje účetnictví v ČR je Národní účetní rada (dále jen NÚR), složená ze zástupců následujících institucí: Komora auditorů ČR, Komora daňových poradců ČR, Svaz účetních České republiky a Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví. NÚR je „nezávislá odborná instituce k podpoře odborné způsobilosti a profesní etiky při rozvoji účetních profesí“. (nur.cz, 2019) Spolupracuje s Ministerstvem financí, vládou, poslanci a senátory na tvorbě účetních předpisů, dále vydává a aktualizuje národní účetní standardy a metodiky. Svůj odborný názor na různá účetní témata a problémy vyjadřuje prostřednictvím interpretací, jejichž účelem je jednotné řešení účetních problémů a vhodná aplikace účetních předpisů. (nur.cz, 2019)

Návrh nového či novelizace starého zákona nejen o účetnictví se předkládá ke schválení Parlamentu České republiky. Předkladatelem může být poslanec, skupina poslanců, Senát jako celek, vláda a krajská zastupitelstva. Nejprve je návrh předložen předsedovi Poslanecké sněmovny. Ten ho předá vládě (pokud vláda není předkladatelem) k vyjádření, na které má lhůtu 30 dnů. (VL) Poté se zahájí první čtení, po kterém může sněmovna návrh zamítnout, vrátit k přepracování nebo předat některému ze specializovaných výborů k dalšímu projednávání. (1) Výbor poté doporučí Poslanecké sněmovně další postup – schválení, zamítnutí či vrácení návrhu k dopracování. (V)

Následuje druhé čtení, kdy probíhá obecná a podrobná rozprava a je možno podat pozměňovací návrh nebo navrhnout zamítnutí. (2) Ve třetím čtení už jsou možné pouze opravy technických chyb, případně lze opakovat druhé čtení. Pokud není vysloven souhlas, návrh zákona je odmítnut a legislativní proces končí neúspěchem. (3) V případě vyslovení souhlasu putuje návrh zákona k Senátu. Ten se musí do 30 dní vyjádřit, a to v rámci jednoho čtení. Senát může návrh schválit nebo vyjádřit vůli se jím nezabývat. V tom případě (nebo pokud uplyne 30denní lhůta) se zákon předává k podpisu prezidentovi. Pokud senát návrh zamítne nebo navrhne změny, putuje návrh zpět do Poslanecké sněmovny. Ta může získáním hlasu nadpoloviční většiny všech poslanců zákon definitivně přijmout. Poté je už zákon pouze podepsán předsedou vlády a zveřejněn ve sbírce zákonů. Tímto okamžikem začíná jeho platnost (účinnost až od data uvedeného v zákoně).

Obrázek 2: Legislativní proces ČR

Zdroj: psp.cz, 2019

Účetní zásady a principy dle českých účetních předpisů

Účetnictví dle českých právních předpisů by se mělo řídit několika zásadami, které vyplývají ze zákona o účetnictví, provádějící vyhlášky o účetnictví a českých účetních standardů.

Základní zásadou českého účetnictví, nadřazenou nad všemi ostatními, je **zásada věrného a poctivého zobrazení**. Zákon o účetnictví definuje zobrazení položek v účetní závěrce jako věrné, pokud popisuje skutečný stav, ke kterému účetní jednotka došla v souladu s právními předpisy. Aby zobrazení účetnictví bylo poctivé, musí účetní jednotka použít způsoby, které vedou k dosažení věrnosti. (Šteker, Otrusínová, 2016)

Dále existuje **zásada účetní jednotky**, která zajišťuje, že se veškeré transakce evidují odděleně za každou ekonomickou jednotku samostatně. Účetní jednotky stanoví zákon o účetnictví v § 1. Jedná se převážně o právnické osoby, fyzické osoby, organizační složky státu a právní uskupení, jakými jsou například investiční fondy, přičemž pro každou skupinu osob platí určité podmínky, jejichž splněním vzniká povinnost vést podvojně účetnictví. (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Zásada neomezeného trvání účetní jednotky stanoví, že účetní jednotka musí účtovat tak, aby se předpokládaná doba její existence neodrážela v účetnictví. (Šteker, Otrusínová, 2016) Toto pravidlo je zakotveno v § 7 zákona o účetnictví.

Akruální princip je dodržen, pokud účetní jednotka účtuje účetní případy do období, s nímž tyto transakce časově a věcně souvisí. (Šteker, Otrusínová, 2016) K tomu v praxi slouží například účty časového rozlišení. V případě, že účetní jednotka zjistí skutečnost v době, kdy již není možné ji zaúčtovat do správného období, je dovoleno o ní účtovat v období, kdy účetní jednotka tuto skutečnost zjistila.

Zásada konzistence zajišťuje, že informace vyplývající z účetní závěrky budou srovnatelné mezi účetními obdobími. Zákon o účetnictví v § 7 zakazuje účetním jednotkám v následujícím období měnit uspořádání, označení, obsahové vymezení a metody oceňování jednotlivých položek v rozvaze a výkazu zisku a ztráty použité v běžném období. Změny jsou povoleny pouze v případě změny předmětu činnosti nebo za účelem věrnějšího zobrazení skutečnosti a zlepšení vypovídací hodnoty účetní závěrky. Všechny změny je nutno popsat v příloze účetní závěrky. (Skálová, 2018)

Dle **zásady stálosti metod** musí účetní jednotka používat zvolenou účetní metodu po celou dobu trvání skutečnosti, ke které se daná metoda vztahuje. Metody se nesmí měnit v rámci jednoho účetního období, ale i mezi obdobími. Příkladem může být odepisování majetku: společnost si pořídí automobil s předpokládanou dobou používání pět let. Při pořízení se rozhodne pro zrychlený způsob odepisování. Aby splnila zásadu stálosti metod, musí účetní jednotka v souvislosti s tímto automobilem účtovat odpisy zrychlenou metodou po celou dobu životnosti vozidla, tedy celých 5 let. Výjimku tvoří případ, kdy by účetní jednotka zjistila, že zvolený způsob odepisování nevede k věrnému a poctivému zobrazení skutečnosti, a proto by mohla na přelomu dvou účetních období metodu odepisování změnit. (Šteker, Otrusínová, 2016)

Základním smyslem **zásady opatrnosti** v účetnictví je počítat vždy spíše s pesimistickou verzí. Podnik by tedy měl být střízlivý ve vykazování zisku a zahrnout do hospodářského výsledku očekávaná rizika a ztráty. Oproti tomu zisky a zhodnocení aktiv se vykazují pouze ty skutečně realizované. Příkladem aplikace této zásady v praxi mohou být rezervy či opravné položky. (Skálová, 2018).

Bilanční princip představuje základní pravidlo pro sestavení rozvahy neboli bilance, kdy se ve výsledném výkazu musí suma aktiv rovnat sumě pasiv. Tento vzorec je také nazýván bilanční rovnicí. Pokud je tato rovnost splněna, platí tedy:

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

S rozvahou také souvisí **zásada bilanční continuity**, na základě které platí, že počáteční stav rozvahových účtů běžného účetního období se rovná konečnému stavu bezprostředně předcházejícího období. Mezi české účetní zásady a principy dále patří: zásada zjišťování výsledku hospodaření v pravidelných intervalech (za každé účetní období, tj. obvykle kalendářní rok), zásada významnosti (materiality), princip dokumentace, zásada zákazu kompenzace, princip podvojnosti, princip souvztažnosti. (Šteker, Otrusínová, 2016)

V roce 2017 byla jmenována odborná pracovní skupina, složená z předních českých účetních, daňových a auditních expertů a odborníků z Vysoké školy ekonomické v Praze, České národní banky a Akademie věd ČR, která má za úkol připravit novou účetní legislativu na příští desetiletí 2020-2030, přičemž tato skupina řeší i další problémy, které vznikají v souvislosti s vývojem ekonomiky v ČR i ve světě. (Ministerstvo financí České republiky, 2018)

V listopadu 2018 byl Ministerstvem financí ČR zveřejněn materiál k veřejné diskusi – „Souhrn řešení koncepce nové účetní legislativy 2020-2030“, který vypracovala výše uvedená odborná skupina. Tento dokument má shrnout dosavadní stav právní úpravy účetnictví a zároveň být podnětem k diskusi s odbornou veřejností. Cílem je na základě konzultací připravit dokument, který má sloužit jako podklad pro návrh novely zákona o účetnictví a dalších účetních právních předpisů. (nur.cz, 2019)

Podle Jílka účetnictví dle právních předpisů ČR nespĺňuje základní body, které by mělo splňovat, aby zajistilo větší vypovídací hodnotu účetních závěrek a zároveň nebylo příliš velkou zátěží pro účetní jednotky jakékoli velikosti a typu. Účetnictví v ČR není jednotné, pro každou skupinu účetních jednotek jsou stanovena odlišná pravidla (např. banky a finanční instituce, podnikatelé, pojišťovny a další – celkem sedm skupin a sedm směrů českého účetnictví). Takto koncipovaný účetní systém ČR není v souladu s principy IAS/IFRS a US GAAP (Americké všeobecně uznávané účetní standardy), světově uznávaných účetních systémů. Díky odlišným pravidlům pro různé skupiny

jednotek vzniká nepřehlednost v účetnictví a ta se stává úrodnou půdou pro manipulaci s hodnotami účetních výkazů. Zároveň ale Jílek dodává, že od roku 2002 byly učiněny významné změny, které pomáhají české účetnictví pozvednout blíže k úrovni IAS/IFRS, jako například: sjednocení účetnictví bank a některých finančních institucí s pravidly IAS/IFRS, zavedení povinnosti sestavovat výkazy dle IAS/IFRS společnostem obchodujícím své cenné papíry na regulovaných trzích EU a od roku 2018 banky a některé finanční instituce musí účtovat a vykazovat finanční nástroje dle pravidel IAS/IFRS. V zásadě ale platí, že čím je účetní jednotka menší, tím nižší je míra souladu s mezinárodními účetními systémy, zvláště pokud se jedná o malé a střední podniky. Velké podniky často používají IAS/IFRS na dobrovolné bázi, zvláště pokud jsou dceřinými společnostmi zahraničních matek a potřebují do zahraničí reportovat údaje srovnatelné s dalšími zahraničními jednotkami ve skupině. (Jílek, 2018)

1.2. Účetní systém dle IAS/IFRS

Systém účetních standardů IAS/IFRS je v mnoha státech světa včetně Evropské unie určen pro podniky (profit-oriented entities), neziskové jednotky, a především pro společnosti kotované v těchto státech (v případě EU obchodování s cennými papíry v jakémkoli členském státě). Samozřejmostí je zveřejňování účetních závěrek těchto podniků. Tento systém je založen na účetních zásadách. Nevýhodou je jistá obtížnost při správné interpretaci a použití těchto zásad, což ohrožuje srovnatelnost účetních výkazů a nahrává účetním, daňovým poradcům, auditorům i právníkům v souvislosti s manipulací hospodářskými výsledky. (Jílek, 2018)

1.2.1. Struktura IAS/IFRS

Koncepční rámec

Koncepční rámec je nejdůležitější částí celého systému IAS/IFRS. Představuje základ, z jehož principů a zásad vycházejí všechny ostatní standardy. Uvádí základní předpoklady účetního výkaznictví, definuje prvky účetních výkazů, stanovuje podmínky pro uznání těchto prvků, uvádí způsoby jejich oceňování a zahrnuje koncept uchování kapitálu. (Dvořáková, 2014)

Koncepční rámec má význam zejména v situaci, kdy určitá účetní transakce či problém není upraven konkrétním standardem. V takovém případě je nutné se řídit obecnými principy a zásadami, které stanoví Koncepční rámec. (iasplus.com, 2019)

Koncepční rámec byl vydán v roce 1989 a byl částečně upraven o více než 20 let později, v roce 2010. Verze z roku 2010 byla dle Ernst&Young, 2018 kritizována pro nedostatečnou srozumitelnost, vypuštění určitých významných konceptů a zastarání s ohledem na současnou ideu IASB. (ey.com, 2019)

V roce 2018 byl vydán nový koncepční rámec s okamžitou účinností (březen 2018) pro radu IASB a Výbor pro interpretace a s odloženou účinností (leden 2020) pro společnosti, které používají Koncepční rámec jako východisko pro své účetní postupy. (ifrs.org, 2019)

Revidovaná verze stanovuje:

- cíl obecného finančního výkaznictví;
- kvalitativní charakteristiky užitečných finančních informací;
- popis a vymezení reportující jednotky;
- definice aktiva, závazku, kapitálu, příjmu a výdajů;
- kritéria pro zahrnutí aktiv a závazků do finančních výkazů (uznání) a kdy je naopak z výkazů vyjmout;
- oceňovací základny a podmínky jejich použití;
- podmínky prezentace a zveřejnění; a
- koncepty související s kapitálem a jeho uchování (ifrs.org, 2019)

Zásady a principy

Některé zásady IAS/IFRS jsou zakotveny i v účetním systému České republiky. Jedná se zejména o tyto dva základní principy IAS/IFRS: **akruální princip** a **předpoklad neomezeného trvání účetní jednotky (going concern)**. Oba tyto principy jsou používány shodně v obou účetních systémech.

Kromě těchto dvou zásad se účtování a vykazování dle IAS/IFRS řídí dalšími obecnými východisky, jako je periodicita vykazování a věrné a úplné zobrazení skutečnosti.

Periodicita vykazování znamená, že účetní jednotka sestavuje účetní závěrku v pravidelných časových intervalech, tedy vždy po skončení účetního období. Účetní období je kalendářní nebo hospodářský rok. V případě, že je závěrka sestavena za kratší či delší období, musí společnost zveřejnit důvod této skutečnosti. Na základě **principu věrného a úplného zobrazení skutečnosti** by měla účetní závěrka reálně zobrazovat finanční situaci, finanční výkonnost a cash flow společnosti. Veškeré transakce, jejich efekty a jiné skutečnosti by měly být zobrazeny přesně a v souladu s pravidly určenými souborem standardů. Dle standardu IAS 1 – Sestavování a zveřejňování účetní závěrky by tato zásada měla být splněna, pokud jsou standardy IFRS správně aplikovány v praxi. (Dvořáková, 2017)

Informace vyplývající z účetní závěrky by měly splňovat následující kvalitativní charakteristiky: relevantnost, věrná reprezentace, srovnatelnost, ověřitelnost, včasnost a srozumitelnost. (Jílek, Svobodová, 2013)

Jednotlivé standardy

V březnu 2019 obsahoval soubor standardů účetního výkaznictví IAS/IFRS celkem 17 standardů IFRS a 28 standardů IAS, které jsou však postupně v průběhu let nahrazovány standardy IFRS. (ifrs.org, 2019)

Interpretace

Součástí skupiny orgánů spravujících účetní systém IAS/IFRS je Výbor pro interpretace (IFRS Interpretations Committee, IFRIC), jehož úkolem je tvorba interpretací k jednotlivým standardům.

V případě, že se během implementace nově vydaného nebo aktualizovaného standardu vyskytnou určité problémy, protože daná problematika není v rámci standardu dostatečně řešena, může se Výbor pro interpretace rozhodnout pro tvorbu nové IFRIC interpretace, která doporučí způsob řešení dané situace.

V březnu 2019 soubor interpretací obsahoval celkem 23 IFRIC interpretací věnovaných různým tématům. (ifrs.org, 2019)

Významné orgány a proces tvorby a schvalování standardů

IFRS Foundation

IFRS Foundation je mezinárodní nezisková organizace zastřešující vývoj jednotného systému vysoce kvalitních mezinárodních účetních standardů IFRS. Jejím cílem je vyvíjet standardy, které přinesou transparentnost, zodpovědnost a efektivnost na finanční trhy po celém světě. (ifrs.org, 2019)

Monitoring Board

Úkolem Monitoring Board neboli Monitorovací rady je sledovat a kontrolovat činnost a dohled IFRS Foundation nad činností IASB za účelem udržení nezávislosti. (Hinke, 2013)

IFRS Interpretations Committee

IFRS Interpretations Committee neboli Výbor pro interpretace IFRS je orgán, jehož úkolem je tvorba pravidel vedoucích k jednotné aplikaci IFRS v případě sporných skutečností. (Dvořáková, 2017) Odpovídá na dotazy k aplikaci IFRS v konkrétních

případech formou interpretací. Tyto interpretace jsou obdobou soudního judikátu a poskytují odpovědi v případě podobných sporných otázek. (ifrs.org, 2019)

International Accounting Standards Board (IASB)

IASB neboli Rada pro mezinárodní účetní standardy je nezávislá skupina expertů se zkušenostmi v oblasti tvorby účetních pravidel, přípravě, auditu či využívání finančních výkazů a vzdělávání v oboru účetnictví. Členové IASB nejenže přísluší celé řadě různých pozic a profesí souvisejících s účetnictvím, ale také různým světovým lokalitám. Jsou zodpovědní za přípravu a vydávání standardů IFRS včetně IFRS for SMEs. Dále je Rada zodpovědná za schvalování interpretací, které vytváří IFRS Interpretations Committee (dříve IFRIC). Členy IASB volí členové dozorcí rady – Trustees of the IFRS Foundation (dále „Trustees“). (ifrs.org, 2019)

Poradní orgány

Oficiálním poradním orgánem IASB a Trustees je IFRS Advisory Council (IFRS poradní sbor). Je složen ze široké škály reprezentantů, jednotlivců i společností se zájmem o mezinárodní účetní výkaznictví. Členové jsou opět různých funkcí a profesí a pochází z různých částí světa. (Hinke, 2013) Kromě tohoto poradního sboru IASB využívá řadu dalších poradních orgánů, jako je například Accounting Standards Advisory Forum, zaměřené na účetní standardy, Capital Markets Advisory Committee, zaměřené na kapitálové trhy a mnoho dalších, které zahrnují odborníky na různé oblasti, související s vývojem účetních standardů. (ifrs.org, 2019)

Proces tvorby a schvalování standardů

Na počátku procesu tvorby standardu je podání návrhu na téma či projekt, který je třeba vyřešit. Jakmile IASB ve spolupráci s Poradním sborem posoudí, že je navržené téma relevantní a že na daný problém zatím neexistuje v rámci standardů konkrétní řešení, zpracuje se plán projektu. K tomu náleží také vydání tzv. Discussion Paper, což je materiál určený k diskusi. Obsahuje souhrn otázek, které je potřeba řešit, spolu s možnými přístupy k řešení a názor na řešení ze strany IASB. Zde má možnost po určitou dobu svými komentáři přispět i široká odborná veřejnost. Poté se připraví Exposure Draft, který již představuje návrh textu standardu. Je to velmi důležitý krok, který vyzývá odbornou veřejnost k vyjádření. Na základě obdržených komentářů

vyhodnocených IASB je připravena finální verze standardu IFRS a v případě schválení je nový standard vydán. (Dvořáková, 2017)

1.2.2. IFRS for SMEs

IFRS for SMEs je zkratka pro International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. Jedná se o zvláštní standard IFRS pro malé a střední podniky. Za malé a střední podniky se dle tohoto standardu považují jednotky, které zveřejňují účetní závěrku pro externí uživatele a zároveň nemají veřejnou zodpovědnost, tedy jejich cenné papíry nejsou obchodovány na veřejném trhu nebo jejich primární činností není držba aktiv jako zmocněnce pro třetí stranu. Standard byl vydán s ohledem na skutečnost, že tyto podniky často sestavují finanční výkazy jen pro manažery nebo správce daní a na sestavení závěrky podle plných standardů IFRS by muselo být vydáno nepřiměřené úsilí. (IFRS for SMEs, 2019)

Tento standard byl naposledy revidován v roce 2015 s účinností od 1. 1. 2017, přičemž dřívější aplikace byla povolena. Standard obsahuje úvod a předmluvu, definici malých a středních podniků, koncepty a obecné principy, pravidla pro sestavení výkazů (o finanční situaci, o úplném výsledku a výsledovky, o změnách vlastního kapitálu a o výsledku a nerozdělených ziscích, o peněžních tocích), přílohy k účetní závěrce. Dále obsahuje oddíly věnované konsolidované účetní závěrce, základním pravidlům a chybám a dalším oblastem účtování (obdobně jako plná verze IFRS). (ifrs.org, 2019)

1.3. Finanční analýza

Vzhledem k nepřetržitě se rozvíjejícímu ekonomickému prostředí a měnícím se podmínkám ve firmách je potřeba důkladně prověřovat finanční situaci společností. Pro firmy je nutné znát, jak si v podnikatelském prostředí stojí jednak ony samy, jednak jejich konkurenti, obchodní partneři, stakeholdeři. Postupy, jak správně kvantifikovat výstupy firem, tak, aby bylo možno vyhodnotit jejich finanční situaci a výsledky následně využít při rozhodování o provozních i strategických záležitostech podniku, se zabývá finanční analýza.

Růčková (2015) uvádí následující definici finanční analýzy jako nejužitečnější: „finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek.“ (Růčková, 2015, s. 9)

Jinými slovy, finanční analýza měří, jak efektivně společnost použila své zdroje k zajištění návratnosti svých investic, a její schopnost uspokojit své závazky. (Drake, Fabozzi, 2013)

1.3.1. Význam a funkce finanční analýzy

Informace získané v rámci finanční analýzy jsou klíčové pro posouzení finanční stránky společnosti v komplexním měřítku. Na základě výsledků finanční analýzy lze rozpoznat, zda má podnik dostatečnou ziskovost, jakou má strukturu kapitálu, s jakou efektivitou vynakládá svoje prostředky, zda nemá problémy se splácením závazků a mnoho dalších charakteristik. Povědomí o těchto skutečnostech má význam při plánování a rozhodování manažerů ohledně zdrojů financování projektů či obecně činnosti podniku, dále pomáhá například efektivně rozvrhnout peněžní prostředky společnosti, zda a kolik poukázat akcionářům při rozdělování zisku nebo zda a v jaké výši si podnik může dovolit poskytovat obchodní úvěry. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017)

Tyto informace potřebuje nejen management pro řízení podniku, ale můžou z nich čerpat také investoři, dodavatelé, odběratelé, státní orgány, banky, auditoři, konkurence a mnoho dalších subjektů. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017)

Finanční analýza umožňuje na základě údajů z minulosti nejen hodnotit současnost, ale i plánovat budoucnost, a to jak v krátkodobém, tak v dlouhodobém časovém horizontu. Svoje místo má tedy na všech úrovních managementu – provozní, taktické i strategické. (Růčková, 2015)

1.3.2. Základní rozdělení ukazatelů finanční analýzy

Existuje celá řada ukazatelů, používaných pro výpočty při zpracování finanční analýzy. Lze je rozdělit do několika základních skupin – absolutní, rozdílové a poměrové.

Absolutní ukazatele jsou přímo údaje obsažené v účetních výkazech a není třeba je nijak počítat. Svě využití nachází při horizontální a vertikální analýze. Horizontální analýza porovnává změny jednotlivých položek z výkazů v čase a vertikální analýza vyjadřuje procentní podíl určité položky k jedné základně, která představuje sto procent. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017)

Rozdílové ukazatele lze vypočítat pomocí absolutních ukazatelů. Mezi nejvýznamnější rozdílové ukazatele patří čistý pracovní kapitál. Jeho výpočet vychází z rozvahy a vypočítá se jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Čistý pracovní kapitál umožňuje zhodnotit krátkodobé financování podniku a zabezpečení plynulosti ekonomické činnosti firmy. (Vochozka, 2011)

Poměrové ukazatele zahrnují nejširší škálu ukazatelů finanční analýzy. Princip poměrové analýzy spočívá v pokládání konkrétních absolutních hodnot proti sobě do vzájemného poměru. Poměrové ukazatele se agregují do několika skupin (soustav) ukazatelů dle typu zjišťovaných informací. (Kislingerová, Hnilica, 2008)

Vochozka (2011) rozlišuje dvě soustavy ukazatelů dle typu uspořádání – paralelní a pyramidové. Paralelní uspořádání se skládá z jednotlivých vzorců sloužících k měření určitého aspektu finančního zdraví podniku. Patří sem ukazatele rentability, likvidity, aktivity, zadluženosti a kapitálového trhu. Pyramidové soustavy jsou založeny na principu jednoho ukazatele, které je dále rozkládán na dílčí vzorce. Při tomto způsobu uspořádání je možné zjistit, jaký vliv mají změny dílčích ukazatelů na hlavní ukazatel. (Vochozka, 2011)

Rozdílové ukazatele

Čistý pracovní kapitál

Základní pravidlo financování říká, že nelze krýt dlouhodobá aktiva krátkodobými zdroji. Dlouhodobý majetek by tedy měl být financován dlouhodobými zdroji a krátkodobá aktiva zdroji krátkodobými, tedy doba splatnosti zdrojů a doba jejich použití by měly být v souladu. V realitě ale posouzení situace může být poněkud složitější, vzhledem k tomu, že některé složky oběžných aktiv mohou být v podniku vázány déle než jeden rok. Jedná se například o zásoby, které podnik nakupuje za účelem spotřeby ve výrobě, ale mohou na skladě zůstat i déle než jedno účetní období. Problematické bývají i pohledávky. Přestože mají splatnost nastavenou například na 30 dní, odběratel může skutečně uhradit mnohem později nebo dokonce vůbec. (Režňáková a kol., 2010)

V ideálním případě by měly být vztahy dlouhodobých a krátkodobých aktiv a jejich zdrojů financování dle následujícího schématu:

Tabulka 2: Schéma vztahů majetku a splatnosti zdrojů jeho financování

Aktiva		Zdroje financování	
Dlouhodobý (neoběžný) majetek, stálá (fixní) aktiva		Dlouhodobé zdroje financování (kapitál)	Vlastní kapitál
Oběžný majetek	Trvalá a dlouhodobá složka oběžného majetku		Cizí zdroje financování (závazky, dluhy)
	Pohyblivá (sezonní) složka oběžného majetku	Krátkodobé zdroje financování	

Zdroj: Režňáková a kol., 2010

K určení, jaká část krátkodobých aktiv je financována dlouhodobými zdroji, slouží právě ukazatel čistého pracovního kapitálu. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017)

Čistý pracovní kapitál se vypočítá podle následujícího vzorce. Jak je dobře vidět, vzorec kalkuluje se stejnými hodnotami jako ukazatel běžné likvidity s tím rozdílem, že čistý pracovní kapitál tyto hodnoty odečítá, zatímco ukazatel likvidity je dává do vzájemného poměru.

Čistý pracovní kapitál = oběžná aktiva – krátkodobé závazky

Zdroj: Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017

Poměrové ukazatele

Aktivita

Ukazatele aktivity vychází z tržeb a položek rozvahy. Obrat měří, kolikrát se daná položka obrátí v tržbách, a doba obratu ukazuje, za kolik dní se obvykle daná položka rozvahy přemění v tržbu. Tyto ukazatele kvantifikují schopnost, s jakou firma dokáže zužít vynaložené finanční prostředky a míru provázání jednotlivých druhů aktiv a pasiv s konkrétními složkami firemního kapitálu. Ukazatele aktivity navazují na ukazatele rentability. (Růčková, 2015)

Ukazatel obratu aktiv se někdy také nazývá jako „vázanost celkového vloženého kapitálu“ a vypočte se jako poměr tržeb vůči celkovým aktivům.

$$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$\text{Obrat dlouhodobých pohledávek} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Pohledávky}}$$

$$\text{Obrat dlouhodobých závazků} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Dlouhodobé závazky}}$$

Zdroj: Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017

Pomocí ukazatelů doby obratu se určí, za jak dlouho jsou dlouhodobé pohledávky, resp. dlouhodobé závazky či jiná složka aktiv, splaceny. Vypočtou se dle vzorců níže a výsledek tedy vyjadřuje počet dní, jak dlouho je daná složka aktiv vázána v podniku v určité formě. Ideálně by měla být doba obratu kratší než určená doba splatnosti pohledávek či závazků společnosti. V opačném případě nejsou dodržovány dohodnuté obchodní podmínky ze strany odběratelů či společnosti. (Růčková, 2015)

$$\text{Doba obratu dlouhodobých pohledávek} = \frac{\text{Dlouhodobé pohledávky}}{\text{Tržby}} * 360$$

$$\text{Doba obratu dlouhodobých závazků} = \frac{\text{Dlouhodobé závazky}}{\text{Tržby}} * 360$$

Zdroj: Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017

Likvidita

Ukazatele likvidity měří schopnost podniku dostát svým závazkům skrze rychlost přeměny aktiv na peněžní prostředky. Pro výpočet se používají údaje z rozvahy dle následujících vzorců. Rozlišují se tři základní typy likvidity: běžná, pohotová a okamžitá. (Režňáková a kol., 2010)

Běžná likvidita neboli likvidita třetího stupně vyjadřuje, kolikrát jsou oběžná aktiva vyšší než krátkodobé závazky. Hodnota běžné likvidity závisí na struktuře oběžných aktiv, způsob oceňování zásob a zejména na oboru hlavní činnosti firmy. Obecně se doporučuje rozmezí 1,5-2,5, resp. 1,5-2. (Růčková, 2015) V každém případě by ale hodnota běžné likvidity měla převyšovat hodnotu 1. (Režňáková a kol., 2010)

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Zdroj: Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017

Pohotová likvidita bývá též nazývána likviditou druhého stupně. Z čitatele jsou vyloučeny zásoby, které nejsou tak likvidní jako ostatní složky oběžného majetku. Hodnota ukazatele pohotové likvidity by opět měla být vyšší než 1, maximálně však 1,5. (Růčková, 2015) V takovém případě by firma měla být schopna uhradit své krátkodobé závazky prodejem krátkodobých cenných papírů a inkasem pohledávek. (Režňáková a kol., 2010)

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Zdroj: Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017

Okamžitou likviditu lze označovat jako likviditu prvního stupně a jedná se o vymezení nejlikvidnějších prostředků k úhradě závazků. V čitateli jsou pouze krátkodobé finanční prostředky, mezi které patří peníze v hotovosti a na bankovních účtech, volně

obchodovatelné cenné papíry, šeky. (Růčková, 2015) Obecně se do čitatele zahrnují veškeré složky krátkodobého finančního majetku.

Doporučená hodnota tohoto ukazatele je pro Českou republiku 0,2-0,6 (Růčková, 2015)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Krátkodobé finanční prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Zdroj: Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017

Zadluženost

Ukazatele zadluženosti jsou velmi důležitou součástí finanční analýzy, neboť na základě jejich hodnot lze získat znalosti o politice přerozdělování zdrojů společnosti. Vypovídají o tom, jak firma využívá cizí a vlastní kapitál na financování své činnosti.

Jako vhodnou charakteristiku lze uvést toto tvrzení. „Ukazatele zadluženosti slouží jako indikátory výše rizika, jež podnik nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Je zřejmé, že čím vyšší zadluženost podnik má, tím vyšší riziko na sebe bere, protože musí být schopen své závazky splácet bez ohledu na to, jak se mu právě daří.“ (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 87)

Ani vyšší hodnota ukazatelů zadluženosti však nemusí nutně znamenat problémovou firmu. Naopak jsou-li ukazatele zadluženosti počítány na základě neúplných informací, například není-li brán v potaz majetek, který má daná společnost na leasing, může i velmi zadlužený podnik dělat dobrý dojem na základě vypočtených hodnot. Proto by při výpočtu měly být uvažovány i informace vyplývající z výroční zprávy či z přílohy účetní závěrky, vzhledem k tomu, že leasing se v rozvaze sestavené dle českých právních předpisů neuvádí. (Kislingerová, Hnilica, 2008)

Základním ukazatelem v oblasti zadluženosti podniku je celková zadluženost. Dle obvyklých doporučení by tento ukazatel měl dosahovat hodnoty ideálně mezi 30 a 60 %. Jak již ale bylo výše naznačeno, je třeba podnik hodnotit komplexně, nikoli na základě jednoho jediného ukazatele. I zadlužená firma může mít v jiných ohledech dobré výsledky a perspektivu do budoucna. Vhodné je také porovnávat s hodnotami dosahovanými jinými podniky v odvětví.

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{aktiva celkem}}$$

Míra zadluženosti vyjadřuje poměr mezi cizím a vlastním kapitálem. Tento ukazatel je často využíván bankami při posuzování žádostí o půjčky a úvěry. Čím vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím je podíl cizích zdrojů vyšší a ukazuje to na skutečnost, že má podnik nedostatek vlastních zdrojů na financování své činnosti. Situace je horší, pokud hodnoty míry zadluženosti v časové řadě neklesají, ale rostou (firma nesplácí nebo si půjčuje další a další prostředky).

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Je vhodné sledovat cizí zdroje také z hlediska časového. Krátkodobé cizí zdroje jsou pro firmu rizikovější, neboť mají brzkou splatnost. Dlouhodobé cizí zdroje představují mnohem menší riziko vzhledem k dlouhé době splatnosti, jejich využívání je však nákladnější díky povinnosti platit úroky.

$$\begin{aligned} \text{Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na vlastním kapitálu} \\ = \frac{\text{dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé cizí zdroje}} \end{aligned}$$

$$\text{Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na cizích zdrojích} = \frac{\text{dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{cizí zdroje}}$$

Pomocí úrokového krytí lze rozpoznat, jak je podnik schopný splácet úroky. Čím vyšší hodnota ukazatele, tím menší problém má podnik zaplatit, jak úroky, tak i další své závazky. Pokud by totiž byla výsledná hodnota rovna jedné, znamenalo by to, že z celého vytvořeného zisku se uhradí úroky, ale na žádné další povinnosti, jako je placení daní či rozdělení zisku mezi vlastníky, již nezbude. Z toho důvodu je potřebná vyšší hodnota ukazatele. Pro výpočet lze použít následující vzorec se ziskem před úroky a zdaněním v čitateli a nákladovými úroky ve jmenovateli.

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{úroky}}$$

Ukazatel krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji souvisí s již zmíněným zlatým pravidlem financování (viz čistý pracovní kapitál). Žádoucí je hodnota vyšší než 1, která vyjadřuje, že podnik dokáže pokrýt dlouhodobá aktiva dlouhodobými zdroji a není potřeba hradit krátkodobými aktivy. Naopak příliš vysoká hodnota by znamenala, že podnik pokrývá velkou část oběžného majetku nákladnými dlouhodobými zdroji. Ukazatel lze vypočítat dle vzorce uvedeného níže. V čitateli je součet vlastního kapitálu a dlouhodobých cizích zdrojů, jmenovatel kalkuluje s hodnotou dlouhodobého majetku.

Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobým zdroji

$$= \frac{\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{dlouhodobý majetek}}$$

Zdroj: Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017

Rentabilita

„Rentabilita (též výnosnost vloženého kapitálu) je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu“ (Růčková, 2015, s. 57)

Všechny ukazatele rentability vychází z různých kategorií zisku, proto se do těchto ukazatelů promítne jakákoli změna aktiv, pasiv, nákladů či výnosů, tedy jakýchkoli transakcí, které ovlivní hospodářský výsledek.

Obecný vzorec pro výpočet rentability se skládá z výsledku hospodaření, kdy lze použít různé kategorie zisku a který tvoří čítec, a z dané položky rozvahy či výsledovky, jejíž efektivnost chceme poměřovat.

Rentabilita aktiv (Return on Assets, ROA) nebo také ukazatel rentability celkového vloženého kapitálu vyjadřuje efektivnost, s jakou podnik využívá zdroje z pohledu míry zhodnocení. Hodnotí celkovou rentabilitu, aniž by bylo bráno v potaz, jakými zdroji podnik financoval svou činnost. Tento ukazatel umožňuje posoudit souhrnnou efektivnost firmy. (Růčková, 2015)

$$\text{Rentabilita aktiv (celkového kapitálu)} = ROA = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}}$$

Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity, ROE) poměřuje čistý zisk s výší vlastního kapitálu. Vyjadřuje efektivnost použití kapitálu, který byl vložen vlastníky.

Výsledná hodnota by měla převyšovat hodnotu úroků z dlouhodobých vkladů. Rozdíl mezi ROE a úroky z těchto vkladů vyjadřuje prémii za riziko. Pokud by byl tento rozdíl záporný, vlastníkům by se více vyplatilo vkládat peníze do banky, kde by získali vyšší výnos s nižším rizikem.

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu} = ROE = \frac{\text{VH po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Rentabilita tržeb (Return on Sales, ROS) odráží výši ziskové marže. Zisk se poměruje s tržbami společnosti jakožto s nejvýznamnější položkou výnosů u většiny firem.

$$\text{Rentabilita tržeb} = ROS = \frac{EBIT}{\text{tržby}}$$

Ukazatel rentability investic (Return on Investment, ROI) nebo také rentability investovaného kapitálu se často používá pro měření výnosnosti dlouhodobých zdrojů (cizích i vlastních) vložených do majetku podniku.

$$\text{Rentabilita investic} = ROI = \frac{\text{zisk}}{\text{dlouhodobý kapitál}}$$

Posledním ukazatelem rentability, který bude použit k výpočtům v dalších částech této práce, je ukazatel rentability úplatného kapitálu (Return on Capital Employed, ROCE), který poměruje zisk podniku a úplatný kapitál. Do úplatného kapitálu se zahrnují veškeré zdroje nesoucí úrok, případně jiné náklady. Do jmenovatele tedy patří jak vlastní kapitál, tak i cizí dlouhodobý a krátkodobý úročený kapitál.

$$\text{Rentabilita úplatného kapitálu} = ROCE = \frac{\text{zisk}}{\text{úplatný kapitál}}$$

Zdroj: Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017

1.3.3. Význam účetních dat při zpracování finanční analýzy

Zdrojem informací pro zpracování finanční analýzy jsou účetní výkazy. Je tedy zřejmé, že na kvalitě účetních dat, sestavených do finálních výkazů, přímou měrou závisí i kvalita výstupů finanční analýzy. Pokud nejsou dodrženy základní účetní zásady, finální hodnoty v účetní závěrce budou zkreslené a finanční analýza tak nebude poskytovat kvalitní výstupy. Zhodnocení zkresleného účetního výkazu pak může nesprávně ovlivnit úsudek koncového uživatele finanční analýzy a vše může vést k odlišnému konečnému rozhodnutí.

Růčková (2015) člení účetní výkazy na dvě základní skupiny: finanční účetní výkazy a vnitropodnikové účetní výkazy. Finanční výkazy jsou určeny především pro externí uživatele. Informují o struktuře a stavu majetku, zdrojích jeho krytí, výsledku hospodaření a tocích peněžních prostředků. Lze je označit jako základní východisko pro finanční analýzu firmy. Jedná se o každoročně zveřejňované informace, přičemž tato povinnost je uložena zákonem. Může se lišit pouze rozsah zveřejňovaných výkazů dle kategorie dané účetní jednotky podle Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Vnitropodnikové účetní výkazy si sestavuje sama firma dobrovolně, na základě svých potřeb a potřeb managementu. Důsledkem použití těchto vnitropodnikových informací je vyšší přesnost výsledků analýzy, a tedy větší kvalita a vypovídací schopnost ukazatelů (Růčková, 2015).

2. Dlouhodobé pohledávky a závazky

„Hlavní výhoda použití IFRS pro české podniky je zejména v lepším zobrazení jejich finanční pozice a výkonnosti. Tato skutečnost je dána tím, že v IFRS převažuje ekonomická podstata nad právní formou (např. při zobrazení finančního leasingu), umožňují ocenit majetek reálnou hodnotou a využívají princip časové hodnoty peněz (např. u dlouhodobých pohledávek). Pokud společnost sestaví účetní výkazy podle IFRS, může je využít například pro srovnání výkonnosti podniku s mezinárodní konkurencí.“ (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 184)

2.1.1. Dlouhodobé pohledávky a závazky dle právních předpisů ČR

Účetní předpisy České republiky specifikují podmínky klasifikace pohledávek a závazků. V rozvaze jsou tyto položky členěny na dlouhodobé a krátkodobé. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví definuje dlouhodobá aktiva a závazky jako „majetek a závazky, kde doba použitelnosti, popřípadě sjednaná doba splatnosti při vzniku účetního případu je delší než 1 rok, ...“ Majetek a závazky do jednoho roku splatnosti se klasifikují jako krátkodobé. Zákon používá pojem „majetek“ pro aktiva a „závazky“ pro pasiva. Pohledávky jsou tedy zahrnuty pod pojmem „majetek“. Zákon o účetnictví ale neobsahuje žádnou definici konkrétních pojmů, jako tomu je v případě IAS/IFRS.

Podrobnější pokyny jsou uvedeny v provádějící vyhlášce 500/2002 Sb. pro podnikatele, kde je v §10 stanoveno, co má obsahovat položka rozvahy nazvaná „Dlouhodobé pohledávky“. Jsou to pohledávky, které mají ke dni sestavení účetní závěrky dobu splatnosti delší než rok. Dále sem patří odložená daňová pohledávka. Stejným způsobem jsou vymezeny i dlouhodobé závazky, které mají k okamžiku účetní závěrky splatnost delší než rok, a odložený daňový závazek. (Vyhláška č. 500/2002 Sb.) Vyhláška sice obsahuje definici krátkodobých a dlouhodobých pohledávek a závazků, ale ani tady nejsou přesně definovány základní prvky účetní závěrky v obecné rovině.

Pohledávkám a závazkům se dále věnuje Český účetní standard pro podnikatele č. 017 – Zúčtovací vztahy. Zde jsou stanovena podrobnější pravidla, jako jsou účtové skupiny a postupy účtování, pro účtování pohledávek a závazků. Dlouhodobé pohledávky, resp. závazky, jsou evidovány dle povahy ve stejné účtové skupině jako krátkodobé, přičemž krátkodobost či dlouhodobost má být rozlišena prostřednictvím analytických účtů.

Oceňovací přístupy ČÚP

České účetní předpisy nerozlišují způsob ocenění pro pohledávky a závazky v závislosti na jejich dlouhodobosti. Všechny pohledávky a závazky se oceňují stejným způsobem, bez ohledu na to, zda jsou kvalifikovány jako krátkodobé či dlouhodobé. (Hinke, 2013)

Zákon o účetnictví věnuje čtvrtou část způsobům oceňování v účetnictví. Rozlišuje dva typy okamžiků ocenění majetku a závazků: k okamžiku uskutečnění daného účetního případu a k okamžiku sestavení účetní závěrky. Pohledávky se dle § 25, odst. 1, písm. g) oceňují nominální (jmenovitou) hodnotou nebo v případě nabytí vkladem či za úplatu pořizovací cenou, a to v okamžiku vzniku pohledávky. V případě závazků toto ustanovení určuje pouze ocenění nominální hodnotou. Majetek a závazky lze ocenit reálnou hodnotou, pokud tak stanovuje zvláštní právní předpis.

2.1.2. Dlouhodobé pohledávky a závazky dle IAS/IFRS

IAS/IFRS rozpoznává v souvislosti s aktivy, a tedy i pohledávkami, a závazky několik klíčových okamžiků, ke kterým se vztahují různé způsoby ocenění aktiv a závazků. Jinak se oceňuje při pořízení či vzniku aktiv a závazků, jinak v průběhu držby, resp. existence aktiv a závazků, a jinak v případě vyřazení aktiv a zániku, úhrady závazků. Pro stanovení účetního ocenění aktiva nebo závazku se používají metody oceňování založené na pořizovacích nákladech, amortizovaných nákladech, historických cenách nebo fair value. (Dvořáková, 2017)

Nyní je třeba vymezit pojem aktiva a závazky. Oproti českému účetnímu systému IAS/IFRS stanovuje přesné definice těchto základních účetních prvků a kritéria pro uznávání. Aktivum je zdroj kontrolovaný účetní jednotkou, je výsledkem minulých událostí a očekává se, že v budoucnosti přinese jednotce ekonomické benefity. Závazek je současná povinnost účetní jednotky založená na minulých událostech, která způsobí odtok zdrojů jednotky. Kromě těchto dvou pojmů je ještě definován vlastní kapitál. Všechny tyto tři prvky účetní závěrky se vztahují k finanční pozici podniku. Dále jsou v Koncepčním rámci stanovena kritéria rozpoznání, za jakých je možné daný případ posoudit jako aktivum, závazek, náklad nebo výnos, a uvést do účetních výkazů. (iasplus.com, 2019)

Dle přepracované verze Koncepčního rámce z roku 2010 platí, že prvky účetní závěrky, tedy i pohledávky a závazky, mohou být uznány v případě, že toto rozpoznaní vede jak k relevantním informacím o rozpoznáném prvku, tak k věrnému zobrazení. (ey.com, 2018)

Dále je třeba vysvětlit rozdělení pohledávek na krátkodobé a dlouhodobé tak, jak jsou chápány v systému IAS/IFRS. Jejich rozdělení do dané kategorie dle časového hlediska záleží na délce jejich splatnosti. V případě, že jsou splatné v rámci běžného provozního cyklu podniku, kterým se obvykle rozumí účetní období, které následuje po vzniku pohledávky/závazku, lze je zařadit do kategorie krátkodobých. V opačném případě se jedná o pohledávky dlouhodobé. Pohledávky nejsou upraveny v jednom konkrétním standardu, ale řešení problematiky v souvislosti s pohledávkami je zahrnuto v různých standardech, jako je například IAS 18, IAS 32 či IAS 39. Totéž platí i pro závazky, které opět nejsou upraveny jedním standardem. Výjimkou je pouze jedna z kategorií závazků, tzv. pravděpodobné závazky, které upravuje standard IAS 37 – Rezervy, podmíněné závazky a podmíněná aktiva. Zbývající dvě kategorie závazků rozlišují závazky na jisté a podmíněné. Jisté závazky lze dle doby splatnosti členit na krátkodobé a dlouhodobé, přičemž princip tohoto rozlišení je stejný jako u pohledávek. Krátkodobé závazky jsou splatné do jednoho roku, dlouhodobé závazky podnik eviduje déle. Do dlouhodobých závazků patří především dlouhodobé dluhopisy a dlouhodobé směnky k úhradě. (Hinke, 2013)

Oceňovací přístupy IAS/IFRS

Krátkodobé pohledávky i závazky se oceňují nominální hodnotou, u dlouhodobých pohledávek a závazků se nominální hodnota diskontuje na současnou hodnotu budoucích peněžních toků pomocí běžné tržní úrokové míry. (Dvořáková, 2017)

V tom je také hlavní rozdíl od českých účetních pravidel, dle nichž se všechny pohledávky oceňují pouze nominální hodnotou. Z tohoto důvodu také české účetní předpisy neřeší změny hodnot dlouhodobých pohledávek, neboť jmenovitá hodnota či pořizovací cena zůstává po celou dobu trvání pohledávky stejná. Přecenění se řeší v případě cizoměnových zúčtovacích vztahů, kdy je třeba k rozvahovému dni přecenit hodnotu pohledávky v cizí měně aktuálním kurzem České národní banky.

„Současná hodnota budoucích peněžních toků vyjadřuje hodnotu, kterou společnost potřebuje v daném okamžiku k tomu, aby za určitou dobu mohla zaplatit dlouhodobý závazek (či přijmout dlouhodobou pohledávku) při dané úrokové míře.“ (Hinke, 2013, s.80)

2.1.3. Dlouhodobé pohledávky a závazky dle IFRS for SME

Standard IFRS pro malé a střední podniky vymezuje aktiva včetně pohledávek stejně jako plné standardy IAS/IFRS, neboť se jedná o základní prvky účetní závěrky. Aktiva jsou podnikem kontrolovaný zdroj, který vznikl na základě minulých událostí a od kterého se očekávají ekonomické přínosy účetní jednotce. Závazek je současná povinnost účetní jednotky, jež vznikla jako výsledek minulých událostí a v souvislosti s jejíž úhradou účetní jednotka očekává odliv zdrojů přinášejících ekonomické benefity. Aby ale mohlo být aktivum či závazek zahrnuto do výkazu o finanční pozici, musí splňovat určitá kritéria, která budou uvedena níže.

Společným kritériem rozpoznání aktiv i závazků je podmínka dostatečné jistoty očekávaných budoucích ekonomických přínosů (benefitů), které mají plynout do, resp. z účetní jednotky, a spolehlivost ocenění. Dále jsou vymezena kritéria rozpoznání pro aktiva a závazky zvlášť. Aktivum lze vykázat, pokud má potenciál přímo či nepřímo napomoci k toku peněžních prostředků nebo jejich ekvivalentů do účetní jednotky. Jak již bylo výše naznačeno, aktivum nemusí být hmotné povahy. To zajistí, že se pohledávky vykážou v rámci aktiv. Stejně tak není rozhodující vlastnický vztah k aktivu. Z toho důvodu se dle IAS/IFRS vykazuje leasingový majetek i v případě nájemce. Je ovšem nutné, aby byla splněna podmínka kontroly nad očekávanými přínosy.

Základním charakteristickým rysem závazků je, že má účetní jednotka současnou povinnost se chovat určitým způsobem. Tato povinnost může mít právní (smluvní) nebo mimosmluvní povahu. Mimosmluvní závazek může vzniknout například v rámci zavedené obchodní praxe nebo na základě obchodních podmínek. Závazek bývá obvykle vyrovnán platbou penězi, převodem jiných aktiv, poskytnutím služeb, nahrazením jiným závazkem nebo kapitalizací. Kromě těchto způsobů vyrovnání může dojít i k zániku závazku, například z důvodu zřeknutí se závazku ze strany věřitele.

Tyto základní charakteristiky se dosud shodovaly s definicemi v plné verzi IAS/IFRS. Rozdíl nastává v problematice oceňování. IFRS for SME definuje pouze dvě obecné oceňovací základny, kterými jsou historické náklady (ceny) a reálná hodnota. Oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků současnou hodnotou je tedy stanoven pouze plnou verzí IAS/IFRS. Na základě tohoto zjednodušení bude mít oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků dle IFRS for SME stejný vliv na účetní výkazy i výsledky finanční analýzy, jako oceňování dle českých účetních předpisů, neboť dle obou konceptů jsou oceňovány historickými cenami, tedy v hodnotě nákladů na pořízení. (IFRS for SMEs, 2015).

3. Komparace odlišností v oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků a vliv na finanční situaci a výkonnost podniků a vybrané ukazatele finanční analýzy

V této kapitole bude názorně ukázán základní rozdíl mezi oceňováním dlouhodobých pohledávek a dlouhodobých závazků dle českých účetních předpisů proti metodám IAS/IFRS, podrobněji popsáním v předchozí kapitole.

Za tímto účelem bude zadán ilustrační příklad, jehož znění pro dlouhodobé pohledávky je následující:

Společnost Alfa s.r.o. se dohodla na obchodu se zákazníkem za těchto dodacích podmínek: faktura na částku 10 000 tis. Kč, doba splatnosti 3 roky, datum dodávky 1.1.2019. Pro účely přepočtu na současnou hodnotu bude použita úroková míra 5 %.

Pro ilustrační příklad související s dlouhodobými závazky bylo zvoleno toto zadání:

Společnost Beta a.s. pořídila zboží v hodnotě 10 000 tis. Kč od dodavatele XY za následujících podmínek: faktura na částku 10 000 tis. Kč, doba splatnosti 5 let, datum dodávky 1.1.2019. Pro účely přepočtu na současnou hodnotu bude použita úroková míra 5 %.

3.1. Oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků dle právních předpisů ČR

Zákon o účetnictví věnuje čtvrtou část způsobům oceňování v účetnictví. Rozlišuje dva typy okamžiků ocenění majetku a závazků: k okamžiku uskutečnění daného účetního případu a k okamžiku sestavení účetní závěrky. Pohledávky se dle § 25, odst. 1, písm. g) oceňují nominální (jmenovitou) hodnotou nebo v případě nabytí vkladem či za úplatu pořizovací cenou, a to v okamžiku vzniku pohledávky. V případě závazků toto ustanovení určuje pouze ocenění nominální hodnotou. Majetek a závazky lze ocenit reálnou hodnotou, pokud tak stanovuje zvláštní právní předpis.

Dlouhodobé pohledávky – společnost Alfa s.r.o.

Následující tabulka zobrazuje zachycení dlouhodobé pohledávky z příkladu společnosti Alfa s.r.o. dle českých účetních předpisů.

Tabulka 3: Společnost Alfa – ocenění dlouhodobé pohledávky dle českých účetních předpisů

Datum zaúčtování	Popis	Částka (tis. Kč)	MD/D
01.01.2019	Vznik pohledávky	10000	311/6xx
01.01.2021	Úhrada po 3 letech	10000	221/311

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Jak je patrné z výše uvedené tabulky, společnost ocení pohledávku v nominální hodnotě v okamžiku vzniku, tedy k 1.1.2019, a tak zůstane na účtech až do doby úhrady. V posledním roce dojde k úhradě pohledávky, zůstatek účtu pohledávek bude vynulován a bude zaznamenán přírůstek bankovního účtu v případě úhrady bezhotovostním převodem.

Stav aktiv k 1. 1. 2021 zůstává stejný, protože se hodnota pohledávky pouze přemění na jinou formu aktiva – peněžní prostředky. Z účtu pohledávek se hodnota přesune na účet peněžních prostředků. Ve výnosech je již pohledávka zachycena v roce 2019 za předpokladu, že se nejedná o případ, který by bylo nutno časově rozlišovat dle aktuálního principu do více účetních období.

Dlouhodobé závazky – společnost Beta a.s.

Následující tabulka uvádí účetní zachycení dlouhodobého závazku společnosti Beta na základě českých účetních předpisů. Princip ocenění a účtování je stejný jako u dlouhodobé pohledávky.

Tabulka 4: Společnost Alfa – zachycení dlouhodobé pohledávky na účtech nákladů, výnosů, aktiv a pasiv dle ČÚP

2019				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	10000		10000	0
2020				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	0		10000	0
2021				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	0		10000	0

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

V tabulce níže je nastíněno ocenění dlouhodobého závazku dle českých účetních předpisů.

Tabulka 5: Společnost Beta – ocenění dlouhodobého závazku dle českých účetních předpisů

Datum zaúčtování	Popis	Částka (tis. Kč)	MD/D
01.01.2019	Vznik závazku	10000	5xx/321
01.01.2024	Úhrada po 5 letech	10000	321/221

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Z tabulky č. 5 je patrné, že dlouhodobý závazek je oceněn nominální hodnotou a v této hodnotě zaevidován v účetnictví k datu svého vzniku. Ocenění v nominální hodnotě se ani v případě dlouhodobého závazku během celé jeho existence nemění a v pasivech tak zůstává stále stejná hodnota až do okamžiku úhrady.

Do nákladů je závazek zaúčtován v okamžiku vzniku a v následujících letech tedy neovlivňuje výsledek hospodaření. V posledním roce dojde k úhradě, vynulování

závazkového účtu a snížení stavu peněžních prostředků, proto nastane úbytek na straně aktiv v roce 2023 v posledním řádku tabulky 6, která je uvedena níže.

Tabulka 6: Společnost Beta - zachycení dlouhodobé pohledávky na účtech nákladů, výnosů, aktiv a pasiv dle ČÚP

2019				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
10000	0		0	10000
2020				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	0		0	10000
2021				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	0			10000
2022				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	0		0	10000
2023				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	0		-10000	0

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Tyto výše zobrazené příklady názorně ukazují postupy účtování a oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků dle účetních předpisů České republiky. Jak tuto problematiku řeší mezinárodní standardy IAS/IFRS bude ukázáno v příští podkapitole.

3.2. Oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků dle IAS/IFRS

Jak již bylo výše uvedeno, dlouhodobé pohledávky a závazky se dle IAS/IFRS oceňují současnou hodnotou a úrok se časově rozliší do nákladů jednotlivých účetních období.

Níže uvedená tabulka 7 zobrazuje výpočet a zaznamenání účetních případů souvisejících s dlouhodobou pohledávkou v jednotlivých letech. V okamžiku vzniku pohledávky je vypočtena její současná hodnota, ve které je zavedena na účet dlouhodobých pohledávek a příslušný výnosový účet. V roce 2019 bude tedy společnost následkem ocenění současnou hodnotou vykazovat nižší hospodářský výsledek oproti ocenění nominální hodnotou dle ČÚP.

Současná hodnota (SH) pohledávky ke dni svého vzniku byla vypočtena s použitím následujícího vzorce:

$$SH = \frac{10000}{(1 + 0,05)^3}$$

Současná hodnota pohledávky pro další roky byla stanovena na základě stejného vzorce, pouze se měnila doba, za kterou se diskontuje (tedy hodnota exponentu ve jmenovateli).

Tabulka 7: Společnost Alfa – ocenění dlouhodobé pohledávky dle IAS/IFRS

Datum zaúčtování	Popis	Částka (tis. Kč)	MD/D
01.01.2019	Vznik pohledávky (současná hodnota)	8638	311/6xx
31.12.2019	Současná hodnota k rozvahovému dni	9070	-
31.12.2019	Úrok 1. rok	432	311/662
31.12.2020	Současná hodnota k rozvahovému dni	9524	-
31.12.2020	Úrok 2. rok	465	311/662
31.12.2021	Současná hodnota k rozvahovému dni	10000	-
31.12.2021	Úrok 3. rok	476	311/662
01.01.2022	Úhrada po 3 letech	10000	221/311

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Z tabulky 8 je patrné, že na účtu pohledávek bude nominální hodnoty dosaženo až v posledním roce, kdy bude jmenovité hodnotě odpovídat i současná hodnota, protože už nebude možnost hodnotu diskontovat.

Tabulka 8: Společnost Alfa -zachycení dlouhodobé pohledávky na účtech nákladů, výnosů, aktiv a pasiv dle IAS/IFRS

2019				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	9070		9070	0
2020				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	454		9524	0
2021				
Náklady	Výnosy		Aktiva	Pasiva
0	476		10000	0

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Následuje řešení příkladu společnosti Beta, kde bude znázorněn postup pro ocenění a účtování dlouhodobého závazku. Pro výpočet současné hodnoty byl použit stejný vzorec, jako pro výpočet současné hodnoty pohledávek, jediným rozdílem bylo dosazování jiného počtu let do exponentu.

Přestože se jedná o stejný princip ocenění a výpočtu, vzhledem k tomu, že se na rozdíl od pohledávek jedná o pasivum, bude mít ocenění dlouhodobých závazků v současné hodnotě zcela opačný efekt. Zatímco ocenění pohledávek současnou hodnotou způsobilo snížení výnosů oproti ocenění v nominální hodnotě, ocenění závazků v současné hodnotě bude mít vliv na zvýšení hospodářského výsledku skrze snížení nákladů v prvním roce. Důvodem je postupné rozpouštění úroků do jednotlivých let na základě aktuální báze.

Z tabulky 9 je zřejmé, že doba splatnosti závazku, resp. pohledávky, může mít výsledný efekt poměrně výrazný, pokud se jedná o významné položky účetní závěrky. Jmenovitá hodnota i úroková míra pohledávky i závazku byla stejná, ale závazek byl splatný o dva

roky déle. Tato odlišnost způsobila rozdíl ve vstupním ocenění závazků oproti vstupnímu ocenění pohledávek ve výši 803 tis. Kč.

Tabulka 9: Společnost Beta – ocenění dlouhodobého závazku dle IAS/IFRS

Datum zaúčtování	Popis	Částka (tis. Kč)	MD/D
01.01.2019	Vznik závazku (současná hodnota)	7835	5xx/321
31.12.2019	Současná hodnota k rozvahovému dni	8227	-
31.12.2019	Úrok 1. rok	392	562/321
31.12.2020	Současná hodnota k rozvahovému dni	8638	-
31.12.2020	Úrok 2. rok	411	562/321
31.12.2021	Současná hodnota k rozvahovému dni	9070	-
31.12.2021	Úrok 3. rok	432	562/321
31.12.2022	Současná hodnota k rozvahovému dni	9524	-
31.12.2022	Úrok 4. rok	454	562/321
31.12.2023	Současná hodnota k rozvahovému dni	10000	-
31.12.2023	Úrok 5. rok	476	562/321
01.01.2022	Úhrada po 5 letech	10000	321/221

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Tabulka 10 na následující straně ukazuje zachycení účetních operací z tabulky 9 na účtech nákladů, výnosů aktiv a pasiv. Je zde patrný efekt postupného rozpouštění úroků do nákladů. V roce 2019 do nákladů vstupuje současná hodnota závazku s částí úroků pro první rok. V dalších letech náklady ovlivní pouze částky úroků. Strana pasiv je každoročně navyšována o částku úroků, až se v posledním roce vyrovná s nominální hodnotou. Protože je ale závazek splacen, konečný zůstatek pasivního účtu bude nulový a dojde k úbytku na straně aktiv (peněžních prostředků).

Tabulka 10: Společnost Beta -zachycení dlouhodobého závazku na účtech nákladů, výnosů, aktiv a pasiv dle IAS/IFRS

2019			
Náklady	Výnosy	Aktiva	Pasiva
8227	0		8227
2020			
Náklady	Výnosy	Aktiva	Pasiva
411	0	0	8638
2021			
Náklady	Výnosy	Aktiva	Pasiva
432	0	0	9070
2022			
Náklady	Výnosy	Aktiva	Pasiva
454	0	0	9524
2023			
Náklady	Výnosy	Aktiva	Pasiva
476	0	-10000	0

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Na těchto příkladech je dobře viditelný rozdíl v oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků současnou hodnotou. Dokazují, že ocenění současnou hodnotou má pozitivní dopady na vykázání finanční situace podniku, neboť díky ní poskytuje účetnictví věrnější obraz skutečnosti.

3.3. Účetní závěrka společnosti XYZ dle českých účetních předpisů

Tato část čtvrté kapitoly se bude zabývat výpočtem ukazatelů finanční analýzy účetní závěrky dle českých účetních předpisů, aby poté mohl být kvantifikován vliv odlišností v oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků dle IAS/IFRS na výsledky finanční analýzy.

Výkazy účetní závěrky jsou uvedeny v přílohové části této práce.

Jedná se o výrobní společnost, což také napovídá poměr dlouhodobého majetku (strojů, zařízení) vůči celkovým aktivům. Významnou část aktiv tvoří zásoby a pohledávky.

Aby bylo možné zpracovat ukazatele pracující s různými kategoriemi zisku, bylo nutné tyto kategorie vypočítat. Zapotřebí bylo znát zejména EBIT (zisk před úroky a zdaněním), který se používá pro určení některých ukazatelů rentability nebo například úrokového krytí. Dále byl použit pro finanční analýzu také EBT (zisk před zdaněním), ten však nebylo nutné zvlášť vypočítat, neboť tato hodnota vyplývá z výkazu zisků a ztrát (výsledek hospodaření před zdaněním). Výpočet EBIT pro účetní období 2017 je uveden v tabulce 11.

Tabulka 11: Výpočet EBIT

Výpočet EBIT	2017
EBT (výsledek hospodaření před zdaněním)	14912
Nákladové úroky	298
EBIT (= EBT + nákladové úroky)	15210

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

3.3.1. Vybrané ukazatele finanční analýzy účetní závěrky sestavené dle ČÚP

V této podkapitole bude účetní závěrka analyzována prostřednictvím poměrových ukazatelů. Některé skupiny ukazatelů jsou spíše obecné, jako je například likvidita, u ostatních se předpokládá jakýkoli, byť minimální vliv způsobu ocenění dlouhodobých pohledávek a závazků. Obecné ukazatele typu likvidita nebo čistý pracovní kapitál byly použity, protože se jedná o jedny z nejzákladnějších ukazatelů finanční situace podniku.

Likvidita

Tabulka 12 zobrazuje výsledky výpočtu ukazatelů likvidity z hodnot zjištěných z účetní závěrky.

Společnost překračuje doporučenou hodnotu běžné likvidity 2,5, z čehož vyplývá, že podnik může mít lehké problémy s hrazením svých závazků. Důvodem takto vysoké hodnoty je především vysoký podíl zásob. Pohotová a okamžitá likvidita, které zásoby nezahrnují, již splňují tabulkově doporučenou výši ukazatele.

Tabulka 12: Ukazatele likvidity

Likvidita – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Oběžná aktiva	125982
Krátkodobé závazky	42094
Zásoby	59898
Peněžní prostředky	13898
Běžná likvidita	2,9929
Pohotová likvidita	1,5699
Okamžitá likvidita	0,3302

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Na základě výsledků ukazatelů likvidity lze doporučit snížení stavu zásob, ať už nižšími nákupy nebo rychlejší spotřebou ve výrobě.

Čistý pracovní kapitál

Jediný rozdílový ukazatel použitý v této práci vykazuje vysokou kladnou hodnotou. Hodnota oběžných aktiv je natolik vysoká, že zcela vystačuje na úhradu krátkodobého cizího kapitálu a z velké části se podílí i na úhradě dlouhodobých zdrojů.

Tabulka 13: Čistý pracovní kapitál

Čistý pracovní kapitál – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Oběžná aktiva	125982
Krátkodobé závazky	42094
ČPK	83888

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Zadluženost

V tabulce 14 jsou uvedené výchozí hodnoty z účetní závěrky a výsledky výpočtu ukazatelů zadluženosti.

Doporučená hodnota celkové zadluženosti je 0,3 – 0,6. Hodnota vypočteného ukazatele činí 31,81 %, dané rozmezí je tedy splněno. Tento výsledek je velmi pozitivní, neboť vyjadřuje, že cizí zdroje, které obvykle nesou vyšší náklady, tvoří pouze necelou třetinu celkových aktiv. Větší část aktiv je financována z vlastních zdrojů.

Na základě vypočtené hodnoty ukazatele míry zadluženosti se opět potvrzuje, že cizí zdroje tvoří menšinovou část vlastního kapitálu, přesně 46,64 %.

Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na vlastním kapitálu činí pouhých 10,22 % a podíl dlouhodobých cizích zdrojů na celkových cizích zdrojích 24,40 %. I tyto hodnoty jsou pozitivní.

Výsledek výpočtu ukazatele úrokového krytí vykazuje hodnotu 51,0403. To znamená, že je podnik schopný z EBIT 51x uhradit nákladové úroky. Nehrozí tedy, že by společnost veškerý svůj čistý zisk vyčerpala na úhradu úroků a nezbylo by na úhradu daní a dalších závazků a rozdělení zisku vlastníkům.

Dlouhodobý majetek je zcela hrazen dlouhodobými zdroji, je tedy splněno zlaté pravidlo financování (viz podkapitola 2.3). Dokonce ještě zbývá kapacita vlastního

kapitálu na úhradu krátkodobých aktiv. Zde by ale bylo na místě zvážit alokaci dlouhodobých a krátkodobých zdrojů, aby oběžný majetek nebyl zbytečně financován nákladnějšími dlouhodobými zdroji.

Tabulka 14: Ukazatele zadluženosti

Zadluženost – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Cizí zdroje	71426
Celková aktiva	224560
Dlouhodobé cizí zdroje	17428
Vlastní kapitál	153134
EBIT	15210
Nákladové úroky	298
Dlouhodobý majetek	97568
Celková zadluženost	0,3181
Míra zadluženosti	0,4664
Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na VK	0,1022
Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na cizích zdrojích	0,2440
Úrokové krytí	51,0403
Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	1,7481

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Z uvedené analýzy zadluženosti vyplývá, že je podnik v příznivé situaci.

Rentabilita

Výsledné hodnoty ukazatelů rentability uvádí následující tabulka. U všech ukazatelů jsou vypočtené hodnoty nižší než 1, což odráží fakt, že čistý zisk, resp. EBIT, je nižší než jakákoli složka aktiv, pasiv, nákladů a výnosů, která byla ve výpočtu použita.

Rentabilita tržeb činí 4,93 %, což není příliš vysoká hodnota. V tomto případě firma vykazuje slabou efektivitu. Na 1 Kč zisku zde připadá pouze necelých 5 Kč tržeb. Rentabilita aktiv vykazuje o něco lepší hodnotu (6,77 %), avšak ani v tomto případě není společnost příliš efektivní a na 1 Kč zisku je potřeba téměř 7 Kč aktiv. Rentabilita vlastního kapitálu vykazuje hodnotu necelých 10 %, tedy na 1 Kč zisku je potřeba 9,47 Kč vlastního kapitálu. Opět se ukazuje špatná efektivnost. I u rentability investic a rentability úplatného kapitálu lze doporučit podniku, aby se zaměřil na zvýšení efektivnosti a schopnosti přeměnit vložený kapitál na zisk.

Tabulka 15: Ukazatele rentability

Rentabilita – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Čistý zisk (EBT – daň)	14500
EBIT	15210
Tržby	294126
Aktiva	224560
Vlastní kapitál	153134
Dlouhodobý kapitál (vlastní kapitál + dlouhodobé závazky)	170562
Úplatný kapitál (vlastní kapitál + krátkodobé a dlouhodobé závazky nesoucí úrok)	166102
ROS	0,0493
ROA	0,0677
ROE	0,0947
ROI	0,0892
ROCE	0,0916

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Aktivita

V tabulce 16 jsou uvedeny výsledky analýzy aktivity společnosti. V této oblasti podnik vykazuje dobré hodnoty. Vzhledem k nízké době obratu dlouhodobých pohledávek si firma stojí velmi dobře a nemá tak potřebu brát si překlenovací úvěry. Doba obratu dlouhodobých závazků je delší než doba obratu dlouhodobých pohledávek, tudíž je podnik ve výhodné pozici. Pohledávky jsou totiž splaceny v průměru dříve než závazky. Z ukazatelů obratu plyne, že se dlouhodobé pohledávky obrátí v tržbách vícekrát než dlouhodobé závazky, což opět potvrzuje to, co bylo tvrzeno výše.

Tabulka 16: Ukazatele aktivity

Aktivita – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Tržby	294126
Aktiva	224560
Dlouhodobé pohledávky	11248
Dlouhodobé závazky	17428
Obrat aktiv	1,3098
Doba obratu dlouhodobých pohledávek	14
Doba obratu dlouhodobých závazků	21
Obrat dlouhodobých pohledávek	26,1492
Obrat dlouhodobých závazků	16,8766

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

3.4. Účetní závěrka společnosti XYZ dle IAS/IFRS

Tato část práce se bude zabývat analýzou účetní závěrky společnosti XYZ sestavené dle mezinárodních standardů IAS/IFRS. Na tomto místě je nutno podotknout, že v zájmu přímého zobrazení vlivu odlišných způsobů oceňování dlouhodobých pohledávek a závazků na výsledky finanční analýzy, nebyla provedena plná konverze účetní závěrky dle ČÚP na IAS/IFRS. Položky české rozvahy a výsledovky byly pouze převedeny do jiné struktury účetních výkazů a jediné změny v hodnotách byly provedeny právě u dlouhodobých pohledávek a závazků.

Výkazy účetní závěrky jsou uvedeny v přílohouvé části této práce.

3.4.1. Přecenění dlouhodobých pohledávek a závazků na současnou hodnotu

Tabulka 17 se zabývá přeceněním dlouhodobých závazků z rozvahy dle českých účetních předpisů prostřednictvím současné hodnoty. Současná hodnota byla vypočtena na základě vzorce uvedeném v předchozí části práce. Nominální hodnota závazku byla 17 428 tis. Kč, sjednaná doba splatnosti 5 let a sjednaná úroková míra 4,1 % ročně.

Tabulka 17: Přecenění dlouhodobých závazků

Dlouhodobé závazky	Tis. Kč
Nominální hodnota k 01.01.2017	17428
Ocenění dle IAS/IFRS k okamžiku vzniku 01.01.2017	14256
Současná hodnota k 31.12.2017	14 840
úrok 1. rok	584

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

V tabulce 18 je uvedeno přecenění dlouhodobých pohledávek. Tady se jedná o složení několika konkrétních faktur, které byly přednostně vystavené některým odběratelům s největším odběrem. Vše jsou souhrnně dlouhodobé pohledávky se splatností dva roky (k 31.12.2018). V případě takovýchto kontraktů si firma sjednává úrokovou sazbu 4 % ročně. Tyto dlouhodobé pohledávky bylo nutno stejně jako dlouhodobé závazky převést na současnou hodnotu. V českém účetnictví byly oceněny jmenovitou hodnotou. Z tabulky níže je patrná jak nominální hodnota k prvnímu dni roku 2017, tak současná hodnota ke stejnému dni. Vzniklý rozdíl mezi těmito dvěma oceněními vyjadřuje v tabulce celkový úrok. Úrok za 1. rok je pak část celkového úroku, připadající na rok

2017 vypočtená jako rozdíl mezi současnou hodnotou k 01.01.2017 a současnou hodnotou k 31.12.2017.

Tabulka 18: Přecenění dlouhodobých pohledávek

Dlouhodobé pohledávky (tis. Kč)	NH k 01.01.2017	SH k 01.01.2017	Celkový úrok	Úrok 1. rok	SH k 31.12.2017
1. faktura za prodej výrobků	1050	971	79	39	1010
2. faktura za prodej výrobků	1022	945	77	38	983
3. faktura za prodej výrobků	1226	1134	92	45	1179
4. faktura za prodej výrobků	1233	1140	93	46	1186
5. faktura za prodej výrobků	1055	975	80	39	1014
6. faktura za prodej výrobků	1080	999	81	40	1038
7. faktura za prodej výrobků	1180	1091	89	44	1135
8. faktura za prodej výrobků	1181	1092	89	44	1136
9. faktura za prodej výrobků	1089	1007	82	40	1047
10. faktura za prodej výrobků	1132	1047	85	42	1088
Celkem	11248	10399	849	416	10815

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

3.4.2. Vybrané ukazatele finanční analýzy účetní závěrky sestavené dle IAS/IFRS

V této podkapitole budou uvedeny výchozí hodnoty a výsledky vybraných ukazatelů finanční analýzy účetní závěrky dle IAS/IFRS.

Likvidita

V případě ukazatelů likvidity je zřejmé zlepšení výsledných hodnot. Může za to pouze jiná struktura rozvahy, kdy dle IAS/IFRS nejsou do krátkodobých aktiv zahrnovány dlouhodobé pohledávky, zatímco dle ČÚP se i tato položka řadí mezi oběžná aktiva.

Tabulka 19: Hodnoty ukazatelů likvidity

Likvidita – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Oběžná aktiva (krátkodobá aktiva)	115744
Krátkodobé závazky	44586
Zásoby	59898
Peněžní prostředky (peníze a peněžní ekvivalenty)	13898
Běžná likvidita	2,5960
Pohotová likvidita	1,2525
Okamžitá likvidita	0,3117

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Čistý pracovní kapitál

Změna struktury rozvahy dále způsobila i rozdílnou výši ukazatele čistého pracovního kapitálu. I zde je změna poměrně výrazná a zobrazení skutečnosti je věrnější.

Tabulka 20: Hodnota čistého pracovního kapitálu

Čistý pracovní kapitál – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Oběžná aktiva (krátkodobá aktiva)	115744
Krátkodobé závazky	44586
ČPK	71158

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Zadluženost

Zde je pochopitelně očekáván vliv ocenění dlouhodobých závazků, ale i pohledávek, vzhledem k tomu, že jsou tyto hodnoty součástí vstupních údajů pro výpočet těchto ukazatelů.

Přesto se ukazatel celkové zadluženosti změnil jen velmi nepatrně. Naopak výraznější změnu lze pozorovat v případě míry zadluženosti, úrokového krytí a podílu dlouhodobých cizích zdrojů na vlastním i cizím kapitálu. Tyto změny budou shrnuty v tabulce na konci této kapitoly.

Hodnoty ukazatelů zadluženosti a výchozí údaje pro jejich výpočet uvádí tabulka 19.

Tabulka 21: Hodnoty ukazatelů zadluženosti

Zadluženost – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Cizí zdroje (závazky a rezervy)	70746
Celková aktiva	223711
Dlouhodobé cizí zdroje (dlouhodobé závazky a rezervy)	26160
Vlastní kapitál	152965
EBIT	15626
Dlouhodobý majetek (dlouhodobá aktiva)	107967
Celková zadluženost	0,3162
Míra zadluženosti	0,4209
Podíl dl. cizích zdrojů na VK	0,1564
Podíl dl. cizích zdrojů na cizích zdrojích	0,3698
Úrokové krytí	17,7067
Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	1,8359

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Rentabilita

Odlišný způsob ocenění dlouhodobých pohledávek a závazků ovlivnil zejména ukazatel ROCE, kde nastal výraznější pokles, a tedy i zhoršení hodnoty tohoto ukazatele. U ostatních ukazatelů rentability byl zaznamenán pokles či růst hodnoty do 5 %, tedy nevýrazný.

Tabulka 22: Hodnoty ukazatelů rentability

Rentabilita – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Čistý zisk (EBT – daň)	14331
EBIT	15626
Tržby	294126
Aktiva	223711
Vlastní kapitál	152965
Dlouhodobý kapitál (vlastní kapitál + dlouhodobé závazky)	167221
Úplatný kapitál (vlastní kapitál + krátkodobé a dlouhodobé závazky nesoucí úrok)	172761
ROS (tržby)	0,0487
ROA	0,0698
ROE	0,0937
ROI	0,0934
ROCE	0,0830

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Aktivita

Největší vliv mělo zcela logicky ocenění současnou hodnotou na ukazatele obratu a doby obratu dlouhodobých pohledávek a dlouhodobých závazků. U doby obratu byl zaznamenán v obou případech pokles, u obratu v obou případech nárůst výsledné hodnoty.

Tabulka 23: Hodnoty ukazatelů aktivity

Aktivita – výchozí údaje (tis. Kč) a výsledné hodnoty ukazatelů	2017
Tržby	294126
Aktiva	223711
Dlouhodobé pohledávky	10399
Dlouhodobé závazky	14256
Obrat aktiv	1,3148
Doba obratu dlouhodobých pohledávek	12,7280
Doba obratu dlouhodobých závazků	17,4488
Obrat dlouhodobých pohledávek	28,2841
Obrat dlouhodobých závazků	20,6317

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

3.5. Porovnání výsledků finanční analýzy účetních závěrek dle ČÚP a IAS/IFRS

Na následující straně je uvedena tabulka shrnující výsledky finanční analýzy obou typů účetní závěrky za rok 2017 s uvedením procentní změny hodnoty ukazatelů vypočtených na základě výkazů dle IAS/IFRS oproti hodnotám ukazatelů vypočteným na základě výkazů dle ČÚP.

Tabulka 24: Porovnání výsledků finanční analýzy účetní závěrky sestavené dle ČÚP vs. IAS/IFRS

Porovnání	ČÚP	IFRS	změna oproti ČÚP
Likvidita			
Běžná likvidita	2,9929	2,5960	-13,26%
Pohotová likvidita	1,5699	1,2525	-20,22%
Okamžitá likvidita	0,3302	0,3117	-5,59%
ČPK	83888	71158	-15,17%
Zadluženost			
celková zadluženost	0,3181	0,3162	-0,58%
míra zadluženosti	0,4664	0,4209	-9,76%
podíl dl. cizích zdrojů na VK	0,1022	0,1564	53,10%
podíl dl. cizích zdrojů na cizích zdrojích	0,2440	0,3698	51,55%
úrokové krytí	51,0403	17,7067	-65,31%
krytí dl. majetku dl. zdroji	1,7481	1,8359	5,02%
Rentabilita			
ROS (tržby)	0,0493	0,0487	-1,16%
ROA	0,0677	0,0698	3,12%
ROE	0,0947	0,0937	-1,05%
ROI	0,0892	0,0934	4,79%
ROCE	0,0916	0,0830	-9,41%
Aktivita			
obrat aktiv	1,3098	1,314759	0,38%
doba obratu dlouhodobých pohledávek	13,7672	12,72801	-7,55%
doba obratu dlouhodobých závazků	21,3313	17,44885	-18,20%
obrat dlouhodobých pohledávek	26,1492	28,28407	8,16%
obrat dlouhodobých závazků	16,8766	20,63173	22,25%

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

4. Výzkum v oblasti využití současné hodnoty

Tato část práce se zabývá oceňováním majetku a závazků ve vybraných zemích Evropské unie a zjišťuje, jaké se v rámci národních pravidel používají oceňovací základy a zda a v jakých případech lze oceňovat v současné hodnotě.

Slovensko

Slovenská legislativa v oblasti účetnictví je postavená na obdobném principu jako česká. Na vrcholu pomyslné pyramidy je slovenský zákon o účetnictví a pod ním jsou příslušná opatření, podrobněji se zabývající určitou účetní problematikou.

Základní právní normou pro účetnictví na Slovensku je zákon č. 431/2002 Z. z. „o účtovníctve v znení neskorších predpisov“. Tento zákon je obdobou českého zákona o účetnictví a je nadřazený všem ostatním slovenským účetním předpisům. Jeho předmětem je rozsah, způsob a průkaznost vedení účetnictví a definice účetních jednotek. Struktura tohoto zákona je blízká českému zákonu o účetnictví, ale lze najít mnoho odlišností. Slovenský zákon o účetnictví na rozdíl od toho českého obsahuje definice základních prvků účetnictví. Je tedy definován majetek, závazky, výnosy, náklady a další základní pojmy týkající se účetnictví. Zde je patrná inspirace mezinárodními účetními standardy, neboť například definice aktiv (majetku) je stejná. Obsahuje i účetní zásady, které se taktéž podobají zásadám IAS/IFRS. Je zřejmé, že v tomto ohledu má slovenská účetní legislativa k mezinárodním účetním standardům jednoznačně blíže než česká.

Pravidla pro způsoby oceňování jsou upravena v páté části tohoto zákona. V § 24 je stanoveno, k jakému dni musí účetní jednotka ocenit majetek a závazky a že tak musí učinit v měně EUR dle kurzu Evropské centrální banky nebo Národní banky Slovenska.

Oceňovat lze tedy pořizovací („obstarávacou“) cenou, vlastními náklady, nominální („menovitou“) hodnotou, reálnou hodnotou a do 31. 12. 2015 se mohlo oceňovat i reprodukční pořizovací cenou. Současnou hodnotu slovenský Zákon č. 431/2002 Z. z. uvádí souvislosti s pohledávkami penzijních fondů, které byly získané jako investiční nástroje, a závazky těchto fondů, sloužících pro financování fondu. V tomto případě se současná hodnota budoucích peněžních příjmů, resp. výdajů, vypočte jako součet

součinů budoucích peněžních příjmů (resp. výdajů) a diskontních faktorů. (§ 25, odst. 3 a 4)

Dále se lze s pojmem současná hodnota setkat v tomto zákoně v § 27, odst. 7, kde jsou popsány oceňovací modely při přeceňování majetku a závazků na reálnou hodnotu k rozvahovému dni. Zde je v písmeni c) uveden model současné hodnoty jako příklad příjmového přístupu jako jednoho ze základních přístupů oceňovacích modelů. Diskontní sazba je v rámci tohoto přístupu určena jako vnitřní míra návratnosti požadovaná investory pro daný druh majetku ke dni jeho ocenění (tj. ke dni pořízení).

Současná hodnota se na Slovensku také používá při tvorbě opravných položek k dlouhodobým pohledávkám a dlouhodobému finančnímu majetku. Opravná položka k dlouhodobé pohledávce a k dlouhodobému finančnímu majetku upravuje hodnotu této pohledávky nebo majetku na její současnou hodnotu, například metodou efektivní úrokové míry, pokud zůstatková doba splatnosti je delší než jeden rok. (Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. decembra 2002 č. 23054/2002-92, kterým sa ustanovujú podrobnosti o postupech účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v ústave podvojného účtovníctva, § 18, odst. 8)

Polsko

Za vydávání legislativy a účetní rozvoj v Polsku je zodpovědné Ministerstvo financí. V jeho rámci působí Výbor pro polské účetní standardy (KSR). Jedná se o nezávislý orgán, členové jsou jmenováni ministrem financí a hlavní činností je odborná podpora ministerstva financí a mezinárodní spolupráce v oblasti účetnictví. KSR vydává národní účetní standardy doplňující zákon o účetnictví, který je podrobněji popsán níže. Členové KSR jsou jmenováni dvěma profesními organizacemi – Národní radou autorizovaných účetních znalců v Polsku a Národní komorou statutárních auditorů. Tyto dvě organizace nemají další přímou úlohu při stanovení účetních standardů.

Zákon o účetnictví je základní právní normou pro regulaci účetnictví v Polsku. Platí pro obchodní společnosti a další právnické osoby a pro fyzické osoby či různé spolky a podobná uskupení. Účetní jednotky podléhající tomuto zákonu mohou použít i metodiku IAS/IFRS, ale pouze v případech, které nejsou definovány zákonem. (finanseicontrolling.pl, 2019)

Zákon o účetnictví je nadřazen dalším právním předpisům, které se věnují účetnictví. Tento zákon taktéž obsahuje mimo jiné definice základních účetních pojmů, účetní zásady, oceňovací základny.

Článek 28 tohoto zákona stanoví způsoby oceňování jednotlivých druhů aktiv a pasiv. Obecně polský zákon o účetnictví zná oceňování pořizovací cenou, reálnou hodnotou, výrobními náklady, jmenovitou hodnotou, tržními cenami. Ocenění v současné hodnotě tento zákon nezmiňuje. (The Accounting Act, 2002)

Kromě zákona o účetnictví v Polsku platí desítky vládních předpisů souvisejících se specifickými účetními pravidly a desítky prováděcích předpisů k zákonu o účetnictví. Postupně se však polská účetní legislativa novelizuje směrem ke konvergenci s mezinárodními účetními standardy. (roedl. Net, 2019)

Obsah polských národních účetních standardů shrnuje následující tabulka.

Tabulka 25: Polské národní účetní standardy

No 1	Cash Flow
No 2	Daň z příjmů
No 3	Stavební zakázky

No 4	Snižování hodnoty aktiv
No 5	Leasingy
No 6	Rezervy a podmíněné závazky
No 7	Změny v účetních metodách, opravy chyb, změny v odhadech a události po rozvahovém dni
No 8	Vývoj
No 9	Zpráva o aktivitách

Zdroj: vlastní zpracování dle iasplus.com, 2019

Vzhledem k členství Polska v Evropské unii i zde platí pravidlo, že společnosti kótované na mezinárodních trzích nebo účetní jednotky, které jsou členy kapitálové skupiny, kdy je konsolidovaná závěrka sestavována na základě IAS/IFRS, mohou vykazovat dle IAS/IFRS. Dále mohou dle IAS/IFRS vykazovat pobočky zahraničních společností. (finanseicontrolling.pl, 2019)

Je povoleno použít IAS/IFRS v samostatné účetní závěrce společnosti, jejíž obchod s cennými papíry se uskutečňuje na regulovaném trhu. Může se ale stát, že společnost obchoduje na neregulovaném trhu. V takovém případě, jedná-li se o banku nebo pokud společnost podala žádost o přijetí k veřejnému obchodování nebo se jedná o dceřinou společnost účetní jednotky sestavující konsolidovanou účetní závěrku dle IAS/IFRS, musí být účetní závěrka sestavená též podle IAS/IFRS. Použití IFRS for SME není povoleno a ani není zvažováno jeho přijetí. (ifrs.org, 2019)

Německo

Spolková republika Německo musí jako členský stát Evropské unie také respektovat nařízení o přijetí IAS/IFRS pro účetní jednotky, které obchodují s cennými papíry na regulovaných trzích v Evropské unii.

Kromě toho má ale vlastní sadu účetních standardů (GAAP), za které je zodpovědný Výbor pro účetní standardy Německa. Jeho úkolem je vydávání doporučení pro uplatňování zásad konsolidovaného účetního výkaznictví, poskytovat poradenství ohledně plánovaných právních předpisů o účetních předpisech na vnitrostátní úrovni a na úrovni Evropské unie, zastupovat Spolkovou republiku Německo v mezinárodních účetních a finančních orgánech, vypracovat výklad mezinárodních účetních standardů ve smyslu německého obchodního zákoníku, zvýšit kvalitu účetnictví a finančního výkaznictví a podporovat výzkum a vzdělávání v uvedených oblastech.

Nadřazenou právní normou je opět zákon. V Německu je účetnictví řešeno v rámci obchodního zákoníku, některé povinnosti související s účetnictvím jsou pak zakotveny v jiných právních normách, např. v občanském zákoníku či zákoně o dani z příjmů. Německý obchodní zákoník stanovuje základní účetní pravidla a předepisuje obsah a formu účetní závěrky. Podrobnější instrukce udávají již zmíněné účetní standardy GAAP a zásady řádného vedení účetnictví. Zásady řádně vedeného účetnictví představují soustavu obecně uznávaných principů, jako je například zásada správnosti, zásada úplnosti účetní závěrky, princip dokumentace, zásada bilanční kontinuity a další. (Harabišová, 2017)

Vykazování dle IAS/IFRS je povinné pro konsolidované účetní závěrky společností, jejichž dluhové či majetkové cenné papíry jsou obchodovány na regulovaném trhu, a společností, které jsou na tomto trhu kótovány, nepovinné pro konsolidované účetní závěrky nekótovaných společností a společností kótovaných na neregulovaných veřejných trzích cenných papírů. Použití IAS/IFRS není povoleno pro sestavování individuálních účetních závěrek kótovaných a nekótovaných společností. V tomto případě se musí použít německý systém standardů.

Co se týče způsobů oceňování majetku a závazků, hlavní oceňovací základnou jsou stejně jako v ČR historické ceny (pořizovací ceny). Toto ale neplatí pro všechny typy

podnikatelských jednotek. Banky a finanční instituce mají specifická pravidla a měly by oceňovat ve fair value kvůli finančním nástrojům. (PricewaterhouseCoopers, 2010)

Rakousko

Stejně jako Německo, i Rakousko je členem Evropské unie, a tudíž se na něj vztahuje nařízení o vykazování určitých společností dle IAS/IFRS. Pro ty ostatní společnosti ale platí rakouská národní účetní pravidla.

Hlavní organizací, zabývající se oblastí účetnictví, je Rakouský výbor pro finanční výkaznictví a auditing (Austrian Financial Reporting and Auditing Committee, AFRAC). Tato instituce založená na bázi soukromého vlastnictví je zodpovědná za standardy účetního výkaznictví a auditingu v Rakousku. Jeho hlavním úkolem je rozvoj národních a mezinárodních standardů účetního výkaznictví. AFRAC je pouze poradním orgánem, oprávnění vydávat účetní standardy má pouze vláda. (ifrs.org, 2019)

Pohledávky i závazky se v Rakousku oceňují jako v ČR, to znamená jmenovitou hodnotou. (Höflerová, 2008)

Závěr

V této práci byla přiblížena problematika vlivu účetního výkaznictví podle mezinárodních standardů IAS/IFRS na výsledky finanční analýzy.

Na základě stanovených cílů byly v první kapitole charakterizovány dva účetní systémy – účetní systém dle právních předpisů České republiky a účetní systém IAS/IFRS. V rámci téže kapitoly bylo pojednáno o významu účetních dat při zpracování finanční analýzy.

V druhé kapitole byly popsány základní způsoby oceňování dlouhodobých pohledávek a dlouhodobých závazků ve finančním účetnictví, a to jak dle metodiky českých účetních předpisů, tak dle metodiky IAS/IFRS.

Třetí kapitola byla věnována komparaci odlišností v oceňování dlouhodobých pohledávek a dlouhodobých závazků. Byly zjištěny významné rozdíly ve způsobu oceňování těchto položek. Zatímco české účetní předpisy nařizují oceňovat dlouhodobé pohledávky a závazky ve jmenovité hodnotě, IAS/IFRS usiluje o věrnější zobrazení skutečnosti a požaduje oceňování v současné hodnotě. V další části kapitoly byla analyzována účetní závěrka společnosti XYZ dle českých účetních předpisů i dle IAS/IFRS. Kvantifikované odlišnosti byly poté shrnuty v tabulce.

Ve čtvrté kapitole byl proveden výzkum využití současné hodnoty jako oceňovací základny v rámci sousedních zemí. Bylo zjištěno, že jednotlivé národní úpravy účetnictví vycházejí z prakticky stejných oceňovacích základů jako účetnictví české, a tedy i v těchto zemích vznikají oproti IAS/IFRS odlišnosti.

Seznam tabulek

Tabulka 1: České účetní standardy

Tabulka 2: Schéma vztahů majetku a splatnosti zdrojů jeho financování

Tabulka 3: Společnost Alfa – ocenění dlouhodobé pohledávky dle českých účetních předpisů

Tabulka 4: Společnost Alfa – zachycení dlouhodobé pohledávky na účtech nákladů, výnosů, aktiv a pasiv dle ČÚP

Tabulka 5: Společnost Beta – ocenění dlouhodobého závazku dle českých účetních předpisů

Tabulka 6: Společnost Beta - zachycení dlouhodobé pohledávky na účtech nákladů, výnosů, aktiv a pasiv dle ČÚP

Tabulka 7: Společnost Alfa – ocenění dlouhodobé pohledávky dle IAS/IFRS

Tabulka 8: Společnost Alfa -zachycení dlouhodobé pohledávky na účtech nákladů, výnosů, aktiv a pasiv dle IAS/IFRS

Tabulka 9: Společnost Beta – ocenění dlouhodobého závazku dle IAS/IFRS

Tabulka 10: Společnost Beta -zachycení dlouhodobého závazku na účtech nákladů, výnosů, aktiv a pasiv dle IAS/IFRS

Tabulka 11: Výpočet EBIT

Tabulka 12: Ukazatele likvidity

Tabulka 13: Čistý pracovní kapitál

Tabulka 14: Ukazatele zadluženosti

Tabulka 15: Ukazatele rentability

Tabulka 16: Ukazatele aktivity

Tabulka 17: Přecenění dlouhodobých závazků

Tabulka 18: Přecenění dlouhodobých pohledávek

Tabulka 19: Hodnoty ukazatelů likvidity

Tabulka 20: Hodnota čistého pracovního kapitálu

Tabulka 21: Hodnoty ukazatelů zadluženosti

Tabulka 22: Hodnoty ukazatelů rentability

Tabulka 23: Hodnoty ukazatelů aktivity

Tabulka 24: Porovnání výsledků finanční analýzy účetní závěrky sestavené dle ČÚP vs. IAS/IFRS

Tabulka 25: Polské národní účetní standardy

Seznam obrázků

Obrázek 1: Struktura účetního systému České republiky

Obrázek 2: Legislativní proces ČR

Seznam použitých zkratk

AFRAC	Austrian Financial Reporting and Auditing Committee
ČPK	Čistý pracovní kapitál
ČR	Česká republika
ČÚP	České účetní předpisy
ČÚS	České účetní standardy
EBIT	Earnings before Interests and Taxes
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles
IAS	Mezinárodní účetní standardy
IASB	International Accounting Standards Board
IFRIC	IFRS Interpretations Committee
IFRS	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví
IFRS for SME	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví pro malé a střední podniky
NÚR	Národní účetní rada
NH	Nominální hodnota
ROCE	Return on Capital Employed
SH	Současná hodnota
US GAAP	United States Generally Accepted CA

Seznam použité literatury

Applying IFRS. EY - Global: Building a better world [online]. Ernst & Young, 2018 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-applying-conceptual-framework-april2018/\\$FILE/ey-applying-conceptual-framework-april2018.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-applying-conceptual-framework-april2018/$FILE/ey-applying-conceptual-framework-april2018.pdf)

Conceptual Framework for Financial Reporting 2018. IASPlus [online]. Deloitte, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/other/framework>

Český účetní standard pro podnikatele č. 017. Businesscenter.cz [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/cesky-ucetni-standard-pro-podnikatele-c-017/>

České účetní standardy pro podnikatele a neziskový sektor. Ministerstvo financí České republiky [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetnictvi-podnikatelu-a-neziskoveho-sek/ceske-ucetni-standardy-pro-podnikatele-a>

Differences between the Polish Accounting Act and International Accounting Standards (IAS). Finanseicontrolling.pl [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.finanseicontrolling.pl/po-godzinach/differences-between-the-polish-accounting-act-and-international-accounting-standards-ias>

FABOZZI, Frank J. Analysis of financial statements [online]. Hoboken, New Jersey: John Wiley, 2013 [cit. 2019-04-23]. ISBN 978-1-118-33414-0.

HARABIŠOVÁ, Jana. Srovnání účetních systémů v České republice a ve Spolkové republice Německo. Ostrava, 2017. Bakalářská. Vysoká škola báňská - technická univerzita Ostrava.

HINKE, Jana. IAS/IFRS a hodnocení výkonnosti podniku. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2013. 100 s. Ekonomie studium. ISBN 978-80-87197-64-6

HINKE, Jana. IAS/IFRS a vykazání finanční pozice podniku. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2013. 142 s. Ekonomie studium. ISBN 978-80-87197-65-3

Hlavní činnosti. Ministerstvo financí České republiky [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/hlavni-cinnosti>

IFRS. IFRS [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.ifrs.org/>

IFRS do kapsy 2015. Deloitte [online]. 2015 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/audit/IFRS_do_kapsy_2015.pdf

IFRS versus German GAAP (revised): Summary of similarities and differences. Pwc.com [online]. Pricewaterhouse Coopers, 2010 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: https://www.pwc.com/gx/en/ifrs-reporting/pdf/ifrs-vs-german-gaap-similarities-and-differences_final2.pdf

JÍLEK, Josef a Jitka SVOBODOVÁ. Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví ... Praha: Grada, 2011. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4710-1.

JÍLEK, Josef. Hlavní účetní systémy IFRS a US GAAP. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-247-2774-5.

Księgowość w Polsce. Rödl & Partner [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: http://www.roedl.net/pl/pl/uslugi/outsourcing_finansowo_ksiegowy/ksiegowosc_w_polsce.html

Legislativní proces projednávání návrhů zákonů. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=331>

Odborná pracovní skupina pro tvorbu nové účetní legislativy. Ministerstvo financí České republiky [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2018 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetnictvi-podnikatelu-a-neziskoveho-sek/aktuality-a-metodicka-podpora/2018/odborna-pracovni-skupina-pro-tvorbu-nove-31863>

Odbor 28 - Regulace a metodika účetnictví. Ministerstvo financí České republiky [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné

z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/organizacni-struktura/sekce-04/odbor-28-regulace-a-metodika-ucetnictvi>

Organizační struktura. Ministerstvo financí České republiky [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/organizacni-struktura>

Poland. IASPlus [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/jurisdictions/europe/poland>

Postupy účtovania. Ministerstvo financií Slovenskej republiky [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.finance.gov.sk/sk/dane-cla-uctovnictvo/uctovnictvo-audit/uctovnictvo/legislativa-sr/opatrenia-oblasti-uctovnictva/uctovnictvo-podnikatelov/podvojne-uctovnictvo/postupy-uctovania/>

Právní rámce. Ministerstvo financí České republiky [online]. Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetnictvi-podnikatelu-a-neziskoveho-sek/pravni-ramce>

Profesní komory. Nejvyšší správní soud [online]. Praha: Nejvyšší správní soud, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/Profesni-komory/art/575?menu=274>

Představení Svazu účetních České republiky. Svaz účetních České republiky [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.svaz-ucetnich.cz/predstaveni-svazu-ucetnich/>

REŽŇÁKOVÁ, Mária. Řízení platební schopnosti podniku. Praha: Grada, 2010. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3441-5.

RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 5., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-5534-2.

Similarities and Differences: IFRS and German GAAP. Pwcpplus.de [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: https://accounting-app.pwcpplus.de/article/215204/?download=215480&file=similarities_and_differences_i_frs_german_gaap.pdf

SKÁLOVÁ, Jana. Podvojný účetnictví ... [online]. Praha: Grada, 1992- [cit. 2019-04-23]. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0868-8.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0048-4.

The Accounting Act of 29 September 1994. Polishtax.com [online]. 2002 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://polishtax.com/wp-content/uploads/2012/01/Polish-Accounting-Act.pdf>

Veřejná konzultace k souhrnu řešení koncepce nové účetní legislativy. Národní účetní rada[online]. Národní účetní rada, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <http://nur.cz/2018/11/30/verejna-konzultace-k-souhrnu-reseni-koncepcie-nove-ucetni-legislativy/>

VOCHOZKA, Marek. Metody komplexního hodnocení podniku. Praha: Grada, 2011. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3647-1.

Vyhláška 500/2002 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli v soustavě podvojného účetnictví. Nové ASPI [online]. Wolters Kluwer, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/54043/1/2>

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovnictve. Zakonyprel'udí.sk [online]. 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-431>

Zákon 563/1991 Sb., o účetnictví. Nové ASPI [online]. Wolters Kluwer, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.noveaspi.cz/products/lawText/1/39611/1/2>

Seznam příloh

Příloha A: Rozvaha společnosti XYZ dle ČÚP

Příloha B: Výkaz zisku a ztráty společnosti XYZ dle ČÚP

Příloha C: Výkaz o finanční pozici společnosti XYZ dle IAS/IFRS

Příloha D: Výkaz o úplném výsledku hospodaření společnosti XYZ dle IAS/IFRS

Přílohy

Příloha B: Rozvaha společnosti XYZ dle ČÚP

Rozvaha XYZ v tis. Kč k 31. 12. 2017	Běžné období
AKTIVA	224560
Dlouhodobý majetek	97568
Dlouhodobý nehmotný majetek	2296
Dlouhodobý hmotný majetek	67826
Dlouhodobý finanční majetek	27446
Oběžná aktiva	125982
Zásoby	59898
Pohledávky	52186
- <i>dlouhodobé</i>	<i>11248</i>
- <i>krátkodobé</i>	<i>40938</i>
KFM	0
Peněžní prostředky	13898
Časové rozlišení aktiv	1010
PASIVA	224560
Vlastní kapitál	153134
Základní kapitál	86900
Ážio a kapitálové fondy	4
Fondy ze zisku	4988
VH minulých let	46330
VH běžného účetního období	14912
Cizí zdroje	71426
Rezervy	11904
Závazky	59522
- Dlouhodobé závazky	17428
<i>Závazky k úvěrovým institucím</i>	<i>17428</i>
- Krátkodobé závazky	42094
<i>Závazky k úvěrovým institucím</i>	<i>5540</i>
<i>Krátkodobé přijaté zálohy</i>	<i>13208</i>

<i>Závazky z obchodních vztahů</i>	14438
<i>Závazky ostatní</i>	8908
Časové rozlišení pasiv	0

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Příloha B: Výkaz zisku a ztráty společnosti XYZ dle ČÚP

Výkaz zisku a ztráty XYZ za rok 2017 (tis. Kč)	Běžné období
Tržby z prodeje výrobků a služeb	280112
Tržby za prodej zboží	14014
Výkonová spotřeba	167090
Náklady vynaložené na prodané zboží	9276
Spotřeba materiálu a energie	89694
Služby	68120
Změna stavu zásob vlastní činnosti	10310
Aktivace	360
Osobní náklady (ř. 10 + 11)	98424
Úpravy hodnot v provozní oblasti	24420
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	22874
Úpravy hodnot zásob	1546
Ostatní provozní výnosy	2 520
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	352
Tržby z prodeje materiálu	748
Jiné provozní výnosy	1420
Ostatní provozní náklady	1884
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	470
Zůstatková cena prodaného materiálu	26
Daně a poplatky	82
Jiné provozní náklady	1306
Provozní výsledek hospodaření	15498
Výnosové úroky a podobné výnosy	10
Nákladové úroky a podobné náklady	298
Ostatní finanční výnosy	352
Ostatní finanční náklady	650
Finanční výsledek hospodaření	-586
Výsledek hospodaření před zdaněním	14912
Daň z příjmů za běžnou činnost	412
Výsledek hospodaření po zdanění	14 500

Čistý obrat za účetní období	297008
------------------------------	--------

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Příloha C: Výkaz o finanční pozici společnosti XYZ dle IAS/IFRS

Výkaz o finanční situaci společnosti XYZ v tis. Kč k 31. 12. 2017	Běžné období
AKTIVA	223711
Dlouhodobá aktiva	107967
Pozemky, budovy a zařízení	67826
Nehmotná aktiva	2296
Investice do přidružených společností	27446
Dlouhodobé pohledávky	10399
Krátkodobá aktiva	115744
Zásoby	59898
Obchodní pohledávky	40938
Ostatní krátkodobá aktiva	1010
Peníze a peněžní ekvivalenty	13898
VLASTNÍ KAPITÁL A ZÁVAZKY	223711
Vlastní kapitál	152965
Základní kapitál	86900
Nerozdělené zisky	46330
Ostatní složky vlastního kapitálu	19735
Dlouhodobé závazky	14256
Dlouhodobé půjčky	14256
Rezervy	11904
Krátkodobé závazky	44586
Krátkodobé půjčky	5540
Krátkodobé obchodní závazky	27646
Splatné daňové závazky	2492

Ostatní krátkodobé závazky	8908
----------------------------	------

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Příloha D: Výkaz o úplném výsledku hospodaření společnosti XYZ dle IAS/IFRS

Výkaz o úplném výsledku hospodaření společnosti XYZ v tis. Kč za období 2017	Běžné období
Tržby	294126
Ostatní provozní výnosy	2520
Změna stavu zásob a aktivace	10670
Spotřeba materiálu a surovin	167090
Osobní náklady	98424
Odpisy hmotných a nehmotných aktiv	24420
Ostatní provozní náklady	1884
Finanční výnosy	778
Finanční náklady	1532
Zisk před zdaněním	14743
Daň ze zisku	2801
Zisk za období	11942
Ostatní úplný výsledek	0
Úplný výsledek hospodaření	11942

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá problematikou vlivu účetního výkaznictví dle IAS/IFRS na výsledky finanční analýzy. Práce charakterizuje účetní systémy dle právních předpisů ČR a dle IAS/IFRS, pojednává o významu účetních dat při výpočtu ukazatelů finanční analýzy, popisuje způsoby oceňování dlouhodobých závazků a dlouhodobých pohledávek ve finančním účetnictví dle právních předpisů ČR a IAS/IFRS. V práci je také kvantifikován vliv odlišností na finanční situaci, výkonnost a vybrané ukazatele finanční analýzy. Dále je proveden výzkum v oblasti využití současné hodnoty v účetních systémech vybraných evropských států.

Abstract

This thesis deals with the issue of the impact of financial reporting according to IAS/IFRS on the results of financial analysis. The thesis characterizes accounting systems according to the Czech legislation and according to IAS/IFRS, deals with the importance of accounting data in the calculation of financial analysis indicators, describes the methods of valuation of long-term liabilities and long-term receivables in financial accounting according to Czech legislation and IAS / IFRS. The thesis also quantifies the influence of differences on financial situation, performance and selected indicators of financial analysis. Furthermore, research is conducted on the use of present value in the accounting systems of selected European countries.

Klíčová slova

Účetní závěrka, IAS/IFRS, finanční analýza, současná hodnota, dlouhodobé pohledávky, dlouhodobé závazky, oceňování

Key words

Financial reporting, IAS/IFRS, financial analysis, present value, long-term receivables, long-term liabilities, measurement